Ч. 97 (14.640). Львів, пятниця 7. травня 1937 Opłata pocztowa uiszczona gotówką. Рік LVIII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ

РЕДАКЦІЯ Й АДМІНІСТР.: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10, II. ПОВ.
Телефон Редакції й Адм.: 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
„ Банку Чеських Легіон. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно . . . . . 5.00 зол.
Четвертьрічно . . . . 15.00 „
Піврічно . . . . . 30.00 „
Річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 сот.

На 1. травня у СССР. святили паски.

Стокгольмська преса подає цікаві факти, що характеризують релігійний підйом у СССР: Коли по театрах, кінах і каварнях святкували 1. травня, 35 московських церков щільно заповнилися вірними. Не зважаючи на урядову заборону, на місці видно було чимало жінок, які несли свячене, щоби посвятити у церквах.

Анархістична революта в Катальонії.

ПРОТИ МОСКВИ — ЧИ ПІД ЇЇ ВПЛИВОМ?

Німецька преса приносить суперечні вістки про анархістичну революту в Катальонії. „Берлінер Тагеблят" твердить, що Компаніс був під впливом совітського ген. консуля Антонова-Овсеєнка і хотів скомунізувати Катальонію, поборюючи анархістів.

Навпаки „Дойче Альгемайне Цайтунг" та деякі інші часописи уважають, що анархістичну революту зінспірував сам Антонов-Овсеєнко і що він тепер є справжнім паном Катальонії. Москву — мовляв — непокоїв упадок боевого духа в Катальонії, вона сподівалася, що як анархісти опанують Катальонію, знову викличуть воєнний запал і додадуть охоти до боротьби з ген. Франком.

Французькі джерела подають, що троцькісти борються рамя об рамя з анархістами.

ЗАКОРДОН ЗАНЕПОКОЄНИЙ

Американський ґенеральний консуль у Барсельоні наказав громадянам Злучених Держав не виходити з домів з огляду на вуличні бої. Державний департамент у Вашинґтоні підтримує постійний звязок зі своїм ґенеральним консулем і з американським кружляком, що стоїть на французьких водах недалеко Барсельони.

Адмірал Жофруа зі штабу французької адміралїції відбув нараду з ґенер. секретарем міністерства закордонних справ Леже про необхідні кроки у звязку з положенням у Катальонії. Французький консуль у Барсельоні зажадав помочі від воєнних кораблів.

Закладайте кружки і Філії „Відродження"!

Хто хоронитиме кораблі на еспанських водах?

Вчора відбулося у Льондоні пленарне засідання комітету неінтервенції, що почалося в год. 11.30 і покінчилося в год. 13.45.

В імени всіх скандинавських держав представник Данії порушив справу охорони свободи плавби на еспанських водах. Він запропонував, **щоби воєнні кораблі, які ведуть контролю еспанських берегів, піднялися також охорони чужих торговельних кораблів перед національною воєнною фльотою.** При цій нагоді данський делеґат подав скількість данських кораблів, що їх національні кораблі затримали і забрали до своїх пристаней. Крім того він видвигнув питання, що зробить **комітет неінтервенції, коли національна фльота заатакує корабель, що пливе під стягом уряду міжнародньої контролі.**

Комітет відложив справу і попросив, щоб уряди у міжчасі висловили думку в цій справі. Комітет розгляне відповіди на найближчому засіданні, яке відбудеться щойно після коронації британського короля.

Накликують до дальшої польонізації.

НОВИЙ ВИСТУП ОСЛАВЛЕНОГО ПРОФ. ҐРАБСЬКОГО.

В четвер 6. ц. м. вполудне відбулося велике віче членів „Зєдночення полякув Зємі Червєньскєй" в салі Технольоґічного Інституту при вул. Бурлярда ч. 5. у Львові під гаслом: „Кожна польська дитина в польській школі і під проводом польського учителя".

На вічу виголосив довшу, україножерну промову ославлений провідник вшехполяків проф. Ст. Ґрабський. Він широко розводився над „благодатями" мовного закону з 31. липня 1924. р., на основі якого — як відомо — спольонізовано майже всі українські народні і середні школи. Ст. Ґрабський, який був автором згаданого мовного закону, накинувся на українське громадянство, духовенство і політичні партії за те, що вони поборюють той мовний закон, що причинився найбільше до заогнення польсько-українських взаємин. Одночасно сам признався, що мовний закон не сповнив покладаних надій, бо „виховання польських і непольських дітей при взаємній пошані їх національних прикмет" не можливе в тій атмосфері, що витворилася внаслідок боротьби проти цього закону. А що завданям школи на окраїнних і корінно-польських землях — говорив далі Ст. Ґрабський — може бути лише виховання дітей без ріжниці національности на добрих громадян держави, необхідно змінити польське державне виховання на національно-мішаних землях.

Після того приявні приняли відповідні резолюції з домаганням до сойму і сенату, щоб змінив мовний закон з 31. липня 1924. р. Текст цих резолюцій — подаємо за „Експресом Вечорним" (ч. 2147) — такий: 1) Засадничим типом школи у львівськім, тернопільськім і станиславівськім воєвідстві, подібно як і в інших частинах держави є школа, що виховує дітей на добрих громадян польської держави, себто в пошані для польської цивілізації; 2) У громадах, що начислюють понад 35 прц. українців (в оригіналі: людносьці рускєй) міністерство освіти **може ввести** на основі домагань батьків, висловлюваних у роках 1925—1937 для українських дітей навчання української мови та ще кількох інших предметів в українській мові. **Одначе наука в українській мові не може в ніякому випадку перевищати 1/3 шкільних годин.** При цьому обовязкове навчання по польськи: польської мови, історії, рахунків і науки про сучасну Польщу; 3) **Керманичами шкіл можуть бути у львівськім, станиславівськім і тернопільськім воєвідстві лише особи польської національности, які беруть активну участь в польському цивілізаційному життї, хочби були навіть „рускеґо чи уніцкеґо походзеня".**

Ще з приводу свисту та засуду.

Чернівці, у травні 1937.

В останніх тижнях і місяцях черновецька українська громада мала низку сумних „сензацій" і низку болючих втрат. І так пригадуємо, що підчас Різдвяних Свят по одній театральній виставі, яка викликала „ідеольоґічні спори" між кількома молодцями, прийшло до кривавої бійки та до поранення українського студента. А під Великдень воєнний суд присудив пятьох українських молодців за дуже кволу демонстрацію підчас співу румунського гимну на минулім Шевченківськім Святі — разом 14 літ тяжкої вязниці, 90.000 леїв гривни та втрати громадянських прав на 5 літ.

В дечому пригадує цей черновецький процес подібні процеси в Галичині. І тут була одна високо характерна людина (студент Тодорюк), яка призналася до вчинку, як політичної демонстрації, не обтяжувала інших підсудних, давала відважні відповіди, викликувала пошану навіть у королівського комісаря, (майора Буради) — та старалася затерти прикрі враження невдатної демонстрації. Одинокий Тодорюк не відкликав своїх зізнань і не каявся. Сам не належав до „проводу", але своєю гідною поведінкою застидав той крикливий та хаотичний „провід". І тому якраз той один молодець, „сірий рядовик", дістав найвищу кару: 5 літ тюрми, гривну на 20.000 л., втрату громадянських прав на 5 літ, та виплату судових видатків на 2.000 л. І коли зважимо, що саме Тодорюк не тільки виказав ідеалізм своєю поведінкою на судовій салі, але й був активним громадянином-працівником у кількох наших Товариствах, то його жертву і втрату дуже болюче відчув наш загал.

Але чи можемо ми, буковинці, дозволити собі на таку витрату людських сил, або оправдати її подібними подіями в Галичині, залишаючи на боці факт, що й галицьке громадянство з тими подіями не зсолідаризувалось та підняло алярм з приводу самовинищування молоді. Відмінні обставини, безмірно менше джерело „свіжих сил", втрата передвоєнного „дрібного дорібку", брак допливу інтеліґентних сил, врешті питома добродушність та апатичність зелених буковинців — на це не дозволяють. Коли був хтось такий зносеред буковинців, що радів з „першого нашого політичного процесу" на Буковині — той певно не знає, що такий процес, це просто параліж зорганізованого громадянського життя.

Передусім треба знати, що по війні відбулося вже кілька подібних розправ у військовому суді в Яссах, де неодин свідомий учитель, селянин, міщанин відпокутував просто за свою українську національну свідомість. Були й на Буковині протирумунські українські демонстрації вже раніш. І всі вони давали той сам вислід: не викликували того ентузіязму внутрі рідного громадянства, який скріплював би енерґію праці, лише — як єдиний ефект — давали збільшений румунський натиск, збільшені жертви, збільшену власну розсіяність.

Так і черновецький процес був криком української розпуки — але що він змінив? Покищо дав аргумент для черновецького префекта Вினта та його сторожинецького товариша Апатя. Бо, коли казати про моральну вартість для рідної нації таких демонстративних актів, то не слід забувати про страшні моральні шкоди, які приносить нації така постава, як її мала більшість черновецьких обвинувачених на судовій салі.

Ми тут багато слухаємо про перевиховання старих „васильківців" і молодших „непоправних реалістів" та про виховання ще несвідомого доросту. Однак таких речей не робиться тільки в чотирьох стінах якогось „лицарства", запальними викладами про „молодих" та „старих", або войовничими гаслами, що мають підносити духа — без ніяких наслідків у конкретній праці. І тому при першій вогненій пробі — заломлюється ціле „перевиховання", бо самі виховники не вміли зберігти своєї принциповости.

Не вразила буковинського громадянства невдатність самої свистунської демонстрації, але страшенне вразила жалюгідна постава у суді тих реформаторів, що перед тим осуджували всіх громадян та відсуджували мало не від права називати себе українцями!

Прикро про це казати, але ми вже нераз „для спокою" промовчували такі випадки, що нині мстяться на повазі нашого народу. Отже треба ствердити явно і славно: коли настрій ніяковости і несмаку безпосередньо після невдатної демонстрації змінився під враженням гідної та послідовної заяви студ. Тодорюка, то в настроях громадянства знову прийшла реакція після вимовних інших заяв, які впали при цій нагоді.

Студ. І. Григорович, редактор „Самостійности", відповів на запит полк. Теодореска, предсідника військового суду: „Григорович, чи ви осуджуєте цей випадок?" — „так" і дістав „тільки" 2 роки вязниці. Інші підсудні або давали неясні відповіди, або просто заявили, що вони уважають той свист не за демонстрацію проти румунської нації, держави чи короля, а проти уступчивости своїх „старих" та проти способу, в який аранжовано свято Шевченка! Значить: демонстрували не проти румунів, а проти своїх таки українських земляків!! Адв. Квітковський, ідеольоґ „Залізняків" дістав 2 р. вязниці, адміністратор „Самостійности" Бучко (що ранив був одного українського студента), дістав 6 місяців вязниці, а студента Зибачинського, який заявив, що„ не має часу тутейшими справами цікавитися, бо студіює в Праві" — звільнили.

У дивній ситуації опинився підсудний адв. Насадюк, який сам не свиснув, але піддав що думку студ. Тодорюкові („хтось буде на салі свистати, щоби запротестувати проти відспівання румунських пісень на українському концерті"). Хоча підс. Насадюк кількакратно запевнював, що він не свистав, „бо в останній хвилині прийшов до переконання, що такий виступ може викликати поважні наслідки для українського населення", — проте його засудили на 4 роки вязниці та на гривну 20.000 леїв із втратою громадянських прав на 5 літ.

Слід замітити, що кари неромірно тяжкі й ледви виправдані наведеними уступами нового карного закону: § 215 (образа національних почувань румунської нації) та § 11 (нарушення прилюдного спокою). Безпосередньою причиною таких високих кар були страхи, якими алярмувала румунська преса, розписуючись про „рутенську небезпеку на Буковині". Хтось із членів суду, навіть, сказав „на потіху": „Вимірені кари приведуть вашу молодь до розуму. А це і для вас корисно".

Таке вияснення нас ані не захоплює ані не переконує. Бо „домашний порядок" маємо ми самі собі наладнати, а репресійні кари настроїв ніколи не злагіднюють. Для гурра-патріотизму такий процес і кари це притока творити „легенду героїзму" з промовчанням дуже негеройської поведінки деяких підсудних.

Ці наші гурра-патріотичні кола не хотять признати факту, нотерійно відомого всім буковинцям: що румунська влада тільки тому толерувала і крізь пальці гляділа на їх „принципіяльні" вигуки, пресові лайки, бійки і т. д., що вся та діяльність шкодила — українським істнуючим товариствам і організаціям. Треба було просто українськими руками розложувати українське громадянство. Треба було спинити і ту ледве істнуючу діяльність наших установ. Толеровано цей „рух" якраз тому, щоби на Буковині не змінились впливи незалежної української партії. І треба признати — ця румунська тактика — вдалася.

Однак такі успіхи не все поплатні. Звернули на це увагу й деякі румуни.

Ось слова адвоката д-ра Скалата: „Ми, румуни, повинні старатися, щоби було в нас ліпше, як це було за Австрії, щоби було видно якийсь поступ, а не назадництво!" А д-р Нямцу, румунський полковник в резерві, заявив розумно: „Сьогодні не можна знати, кого нам (румунам) завтра буде треба мати за приятеля."

На всякий раз не буде ним для румунів москаль, ні болгарин а ще менше мадяр!

нч.

Міжнародня боротьба з комуною.

Організаційне Бюро для скликання Першого Світового Протикомуністичного Конгресу, його цілей і діяльности.

За спонукою численних протикомуністичних організацій ріжних країн відбулася останньої осени довірочна антикомуністична нарада, в якій взяли участь 44 представники з 20-ох країв і з трьох частин світу. Делегати в поодиноких випадках мали офіційний характер, решта були уповажені від ріжних антикомуністичних угрупувань з дотичних країв. Згадати б наприклад „Entente internationale contre la III-ième Internationale" в Женеві, „Instytut badań naukowych nad komunizmem" в Варшаві, та загальний союз німецьких антикомуністичних товариств „Anti-Komintern" в Берліні.

На нараді, яка в цілому тривала тиждень, виконено аґітаційну діяльність Комінтерну, що від VII-го конгресу в Москві так посилилася в ріжних країнах, та предложено проєкти, а затим принято постанови, як можна найкраще й найуспішніше протиставитися в духово-моральній царині тій розкладовій роботі, щоб її знищити.

У звязку з тим нарада постановила вважати себе за ініціятивну групу, щоби перевести світовий антикомуністичний конгрес. Нарада визнала за річ необхідну скликати такий світовий конгрес, який зовсім прилюдно повинен дати новий і могутній товчок до духової боротьби з червоним ворогом світу. А далі для приготування і переведення світового конгресу нарада одноголосно постановила закласти інтернаціональне бюро. Мене, як шведського учасника, призначили головним секретарем цього бюра.

Це бюро, час до часу, в залежности від того, як цього вимагають приготовні праці, збирається в ріжних країнах.

Таким чином це організаційне бюро має виразно інтернаціональний і незалежний характер, так щодо свого складу, як і щодо своєї діяльности і цілей. Потрібні засоби є забезпечені відповідними вкладками від організацій, що створили це бюро, чи теж від тих, що ще приєднаються.

Як підготовна робота має бути розвинена на широкій основі зорганізована інформаційна діяльність через книжки, брошури, реферати, вистави, фільми, тощо. З автентичним доказовим матеріялом у руках мусить бути виснена небезпека комуністичної агітації у всіх її фазах і замаскованих формах як найбільшої заразни для культури, мира і національного добробуту та волі всіх народів.

Під цим оглядом бюро служить немов за якийсь виснювальний пункт (Clearingstelle), де розглядають і обмінюються матеріялами та досвідами ріжних національних боєвих організацій, які торкаються підготовчих праць до конгресу. Я хотів би як найрішучіше підкреслити, що орґанізаційне бюро при цьому вважає себе тільки посередньою ланкою і, самозрозуміла річ, зовсім не думає вмішуватися у внутрішні справи окремих країн. Яким способом буде ведена й організована ця соціяльна й політична праця над розвязкою проблем поступу і відбудови, що її слід вважати за найкращий позитивний засіб проти комунізму-большевизму та поширювання його заколотницьких намагань, питання це, річ зрозуміла, мусить залишитися внутрішньою справою дотичної країни. Кожна країна полагоджує цю справу за своєю думкою, відповідно до своїх традицій, і беручи на увагу свої власні обставини. То теж і боротьба з комунізмом мусить вестися в поодиноких країнах індивідуально і ріжними способами. Але це не перешкоджає так само вільній, як і тісній співпраці і взаємному допомаганню в антикомуністичній, інформаційній роботі. Комуністично-большевицькі теорії є отрутою, яка загрожує розхитанням і остаточним знищенням державному організмові, до якого вона дістанеться. Тож слід прослідити і спараліжувати діяння цієї отрути, знайти засоби і шляхи, як завчасу перед нею оберегтися.

Це творить немаче **перший етап** нашої діяльности при підготові конгресу, при чому ми взаємно ближче стикаємося, щоб установити звязок, оскільки це можливо, між усіми антикомуністичними організаціями світу.

З цього виникає **другий етап**, який лежить у безпосередньому і конкретному підготуванні Першого Світового Антикомуністичного Конгресу, у висуванні його завдань, в притягненні представників усіх груп і шарів в кожному краї, щоб таким чином світовому рухові проти руїницьких плянів комінтерну і його помічників дати міцну ціль і широкі рямці.

Де і коли цей світовий Антикомуністичний Конгрес мав би відбутися, ще не встановлено. Участь у ньому мусить бути така широка, щоб він дійсно був висловом світової опінії і її протесту проти революційної роботи Комінтерну. Конгрес має бути трибуналом, перед яким буде виданий присуд на червоних змовників проти світу; він має вказати шлях і покласти дорогу для справді успішної боротьби.

Таким робом Світовий Конгрес є немов прелюдією до **третього етапу**, до щораз тіснішої міжнародньої співпраці в боротьбі проти большевизму, оскільки йде про розкладову і заколотницьку роботу поза границями Совітського Союзу. Треба конче імунізувати людськість проти цієї чуми, яку Москва розводить і систематично напускає на всі народи.

В цій боротьбі, до якої Комінтерн і його помічники та союзники дали притоку та її почали, може бути тільки одно „або-або", тільки одно „за" або „проти". Хто думає, що цій боротьбі можна покласти край якимось компромісом, той не знає революційної і злочинної істоти большевизму. Хто віддається тут омані, сам-мимохіть підготовляє шлях та подає стремено большевизмові. Пасивність, байдужність і сліпота проти світової небезпеки большевизму є дуже небезпечною і злощасною поведінкою. Те становище вигідної „невтральности" мусить бути переборене, якщо світ хоче виздоровіти і якщо між поодинокими народами і країнами має знов запанувати повне взаємне довіря і успішна співпраця.

Боротьба, про яку тут іде, не є ніяк, як це дехто намагається представити, боротьбою між двома ідеольогіями. Це скоріш боротьба проти розкладу, безбожности, терору і перевороту, проти громадянської війни і червоного імперіялізму — боротьба за віру, порядок і право, справедливість, порозуміння і спокій. Це і є ідеали, яким ми хочемо і змагатимемо служити в нашій боротьбі проти большевизму.

Нільс фон Бар,
головний секретар.

КІНЕЦЬ ЄГИПЕТСЬКИХ КАПІТУЛЯЦІЙ.

Вчора на вечірньому пленарному засіданні конференція одноголосно приняла текст конвенції та проект нової орґанізації судів у Египті.

Рідна Школа — наша зброя,
Рідна Школа — це наш щит,
В Рідній Школі — міць героя,
Що неволю повалить.

До Українського Громадянства!

Оце апеляє українське зорганізоване жіноцтво, яке свідомо стало на службу Батьківщині, звертається до загалу Громадянства із зазивом допомогти йому матеріяльно виконати його великі завдання. **В днях 9.—14. травня відбудеться на терені львівського і станиславівського воєвідства та в днях 11.—15. травня на терені тернопільського воєвідства прилюдна збірка на цілі Центрального Українського Жіночого Т-ва „Союз Українок“ у Львові під гаслом: „Освіта для жінки селянки!“**

Довгі роки Союз Українок, що своїм завданням поставив виховати ідейне, сильне і свідоме жіноцтво, вів свою діяльність виключно внутрішніми засобами. Власним зусиллям, у незвичайно важких умовинах, Т-во стало потужньою твердинею національного духа в українській родині і в українському народі. Дотеперішні вислідн нашої праці дають нам право надіятися, що загал громадянства, зокрема українські національні товариства й установи, яким наше жертвенне жіноцтво стільки разів спішило з помічю в переведенні збірок і доходових імпрез на їх цілі, підтримають наш почин.

У цілому культурному світі місяць травень — це місяць культу матері. Нехай-же українське громадянство засвідчить у цьому місяці своє зрозуміння ролі жінки-матері в житті нації та поставиться з повним зрозумінням до нашої збіркової акції!

ЗА ГОЛОВНИЙ ВИДІЛ СОЮЗУ УКРАЇНОК:

Мілена Рудницька в. р., голова — **Мирослава Мриц в. р.** секретарка.

Українська Наукова Асоціяція („УНА“) на 1937 рік.

10. квітня ц. р. у Празі відбулися загальні річні збори Української Наукової Асоціяції для вислухання річних звітів Управи, Наукової Ради, Ревізійної Комісії та вибору функціонарних органів на цей рік.

Відчиняючи Збори, голова УНА запропонував ушанувати померлих членів, проф. академіка Ф. Щербини та проф. І. Шереметинського, які були фундаторами УНА і брали живу участь у його науковій праці.

У представлених на Збори звітах подані відомости про працю УНА в 1936 році. Склад членів у часі року збільшився до 48 прийняттям інж. С. Колубаєва. За відчитний рік по ріжних відділах Асоціяції виголошено наукових рефератів: на відділі наук гуманітарних 6, права та суспільних наук 3, технічно-економічних наук 8, наук природничих 2. Разом на всіх відділах виголошено 19 рефератів.

Теми розподілялися по окремих відділах так: На гуманітарному відділі: проф. А. Яковлів: „Одна політична проклямація з XVII. віку“; д-р О. Іванів: „Психольогічна аналіза неуспішности дітей у школах“; проф. А. Яковлів: „До питання автентичности статтей Б. Хмельницького в редакції 1659 року“; д-р О. Іванів: „Причини неуспішности у студіях шкільної та академічної молоді і психольогічна їх аналіза“; проф. С. Сірополко: „Київо-Могилянська Академія“; доц. В. Січинський: „Найновіші російські праці про початок українського друкарства“. На відділі права та суспільних наук: доц. О. Бочковський: „Проблематика Европи“; д-р Е. Наливайко: „Жиди в Палестині“; проф. М. Славінський: „Національні елементи в середневічній українській літературі. На відділі наук економічних і технічних: проф. В. Іванис: Південна чорна металюргія та її значіння“; лект. В. Сочинський: „Проблема білкових кормів на Україні“; проф. В. Садовський: „До питання про джерела сучасного безробіття в ЧСР“; інж. С. Колубаїв: „Новітні способи боротьби з шкідниками“; проф. Б. Мартос: „Обороти крамниць споживчих товариств Центрального Союзу ЧСР“; проф. М. Добриловський: „Золото чи папір“?; проф. Л. Грабина: „Технічний тип внутрішньої кольонізації в ЧСР“; проф. К. Мацієвич: „Стан сільського господарства на Україні в добі після суцільної колективізації“. На відділі природничому: проф. Б. Лисянський: „Борова теорія атому, як льогічний етап у розвитку сучасної фізики“; доц. Е. Малик: „Мандрівка звірят“.

Значно слабша була видавнича діяльність Асоціяції. Через брак грошей УНА в 1936 році спромоглася видати лише одно число „Наукової Хроніки“, в якому подані відомости про діяльність УНА за роки 1934 і 1935. З метою збільшити матеріяльні засоби Асоціяції, Управа її звернулася з відповідним проханням до Офісу Нансена та інших міжнародніх установ, що дають допомоги аналогічним інституціям. Якщо ці заходи дадуть позитивні наслідки, то УНА зможе значно ширше налагодити свою наукову працю, а також приступити до систематичного видавання „Наукової Хроніки“ і розпочати видання давно задуманого „Словника українських учених“.

До Управи УНА на 1937 рік вибрано: на голову проф. К. Мацієвича, на заступника голови проф. Яковлева, на секретаря проф. Л. Грабину. Склад Наукової Ради: голова проф. К. Мацієвич, голови відділів: гуманітарного проф. А. Яковлів, права і суспільних наук проф. М. Славінський, технічно-економічних наук проф. С. Камарецький. Представники відділів: проф. С. Сірополко, доц. О. Бочковський, проф. Б. Мартос і проф. Лисянський. До ревізійної комісії увійшли: проф. Б. Мартос, доц. д-р В. Січинський і ген. В. Петрів.

Празник св. Юра у Львові.

Традиційний празник св. Юра у Львові 6. травня ц. р. відбувся при участи кільканацяти тисяч народу при прегарній, весняній погоді. Простору площу і подвіря св. Юра заповнили вірні навіть з найдальших закутків. Скрізь повно будок і кіосків з релігійними книжками і часописами, образами, девоціоналіями, харчами і солодощами. Загальну увагу звертав гарний кіоск „Достави“. Коло 11. год. в каплиці на подвірі св. Юра почав правити Архиерейську Службу **Преосв. Никита в асисті о. кан. Лаби, о. канцл. Галянта, о. кан. Дзеровича, о. ректора Хавлюка, о. д-ра Стасюка та о. д-ра Липського.** Діяконували оо.: **М. Харина та Бялецький.** Співав сильний хор богословів під проводом студ. богосл. **Якубяка.** Після св. Євангелії виголосив проповідь з питомою собі краснорічвістю **о. д-р Г. Костельник.** До св. Причастя приступили сотки вірних. Після Служби Божої Преосв. Никита візвав приявних ступати слідами св. Юрія і йти сміло в бій з ворогами Христа. З черги Преосв. Никита пішов з вищим духовенством до митрополичої палати і супроводжав на балькон палати Митроп. Андрея, який поблагословив з балькону вірних. Появу сідоглавого Князя нашої Церкви приняла тисячна маса з великим захопленням довготреваними оплесками. Після того зібраний народ зачав розходитися домів, купуючи по дорозі на памятку гостинці для своїх найближчих.

Ніякий культурний нарід не може обійтись без шкільного Товариства, яке в національній державі стає клітиною державно-освітнього апарату, а в мішаній — доповнює її занедбання чи недогляди в освітній роботі. — Якеж велике значіння для бездержавного українського народу має „РІДНА ШКОЛА“! Памятаймо на це!

ДЖОВАННІ ПАПІНІ.

ВАРАВА.

(Докінчення)

III.

Варава не вспокоївся, а шукав і розпитував. Він шукав тих, що повинні ненавидіти священників так само, як він. Одного дня, коли він тинявся коло Оливної Гори, він зустрів 14-літнього хлопця.

— Чи можеш ти мені сказати, де найти учнів Ісуса, званого теж Христом.

Хлопчина видивився на нього великими чорними очима:

— А ти що маєш з ними?

— Я їх приятель — відповів Варава, — я дістав від їх Учителя великий дар і хочу їм тепер допомогти.

— Ти кажеш правду?

— Чи ти вважаєш мене вірним псом священників?

Варава витягнув три динари і показав хлопчині:

— Коли мені покажеш їх дім, це буде твоє.

Хлопчина взяв мовчки гроші і пішов униз. По пів години дороги, коли Єрусалим зник їм з очей, хлопчина зупинився в тіні кедра і показав на чорну домівку серед маслин:

— Вони там — і втік.

Варава підійшов до хати. З вікон чути було шум невиразних голосів, над якими панував жіночий голос. Не стукаючи, душегубець увійшов крадькома до хати. У першій кімнаті не було нікого. На порозі другої він побачив кільканацять осіб, які розмовляли так живо, що не помітили гостя. Та одна жінка відвернувши голову побачила страшну голову Варави. Всі встали і перелякані питалися:

— Ти хто? Чого хочеш?!

Найстарший з усіх наказав усім мовчати і підійшов до Варави, що сперся на одвірок.

— Я знаю тебе. Яка нечиста сила привела тебе сюди? Син Божий відкупив твоє життя своєю кровю. Чого тобі більше?

— Послухай — сказав Варава. — Священники мене спасли, але пізніше виганьбили мене і прогнали. Ви теж їх ненавидите і я хотів би вам чимось надолужити за втрату вашого Учителя. Навіть злочинець має душу і серце. Навіть душегубець може часом спасати інших. Скажіть, що я можу зробити для вас, від якого ворога вас увільнити. Я гадаю, що я міг би своєю кровю сплатити частину пролитої за мене крови Ісуса. Я не боюся нічого.

Вони всі дивилися на нього з жахом. Нарешті Петро сказав:

— Вараво! Христос обдарував тебе життям, але не світлом. Ти більше сліпий, як труп, більше глухий, як камінь, більше дикий як вовк, що всю ніч шукав поживи. Чи ти не знаєш, що наш Учитель учить любити навіть ворогів? Чи ніхто тобі не сказав, що Він наказує вибачати всяку кривду і платити добром за зло? Не до тебе належить помста — сказав Спаситель. З любови до Нього, ми вибачили фарисеям, книжникам, священникам і римлянам. І ми вибачаємо теж тобі, нещасливий душегубе! Ми не маємо ворогів, не хочемо проливу крови. Ми прощаємо тобі від щирого серця, Вараво. Але сама твоя поява розбуджує в нас занадто прикрі спомини. Вибач і нам, і коли хочеш чимось прислужитись нам, то втікай від цієї хати і більше не показуйся нам на очі.

— Я не знаю, як ти далеко заїдеш тим своїм прощенням і тою своєю любовю. Я тримаюся давнього закону: кров за кров, життя за життя. Як довго римляни будуть тримати над нашими спинами батіг, я не схилюся, щоб цілувати руку, яка мене бє. Ви якісь слабі та боязкі, ховаєтесь як змоклі курки і шукаєте виправдання для себе, чому не можете помститись за свого вождя. Можете не лякатись: я більше до вас не прийду. Я мужчина і не хочу мати до діла з бабами.

Наймолодший з учнів хотів йому відповісти, але Варава відійшов хутко, спльовуючи зпід великої бороди.

IV.

Він вернувся до Єрусалиму з бажанням зробити щось, проявити свою енергію. Безділля дратувало його. Образ того, що вмер за нього, стояв увесь час перед ним, не як щось загрозливе, а щось добре і це саме хвилювало його. Шниряючи скрізь почув він неодне про Ісуса і деякі неймовірні речі, інші попросту — казав собі — божевільні.

Оповідали йому про воскресення Лазаря. Мав охоту побачити того чоловіка і переконатись, чи це правда. Пішов до Бетанії і казав показати собі дім воскресшого.

На камяному порозі сидів чоловік з похмурим і жовтим лицем, загорнений у земистий плащ. Його очі були, наче у сліпця.

— Чи то ти вернувся з країни мерців? — спитав його Варава.

— А ти певно один з тих цікавих, що не мають що робити і мучать мене щодня своїми **дурними питаннями?**

В справі Фонду Будови Пластового Дому.

Комунікат.

Головна Рада „Українського Краєвого Товариства охорони дітей і опіки над молоддю" у Львові подає отсим до загального відома, що в дні 27. квітня ц. р. відбулося спільне засідання Головної Ради Т-ва і членів б. „Комітету Будови Пластового Дому", що існував при Т-ві. На цьому засіданні принято звідомлення Комітету про дотеперішнє завідування фондом, з якого зі згодою Комітету видано досі на розбудову осель на Соколі зол. 9.518.07, так, що під цю пору числить фонд суму зол. 13.087.11. Комітет Будови Пластового Дому вирішив передати дальше завідування фондом Головній Раді Т-ва з застереженням, що цей фонд можна й у дальшому ужити тільки на цілі, які найбільше відповідатимуть його первісному призначенню. — Головна Рада Т-ва приняла цю постанову Комітету і перебрала фонд у своє безпосереднє завідування.

Львів, дня 6. травня 1937.

За Головну Раду Товариства:

М. Кратницький, голова. Д-р Р. Мармаш, секретар.

Манiфестація австро-мадярської приязни.

ОФІЦІЙНИЙ КОМУНІКАТ ПРО ВІЗИТУ ПРЕЗ. МІКЛЯСА У РЕГЕНТА ГОРТІЯ.

Вчора в год. 20.30 вернувся з Будапешту до Відня президент Мікляс з канцлером Шушнігом і державним секретарем д-ром Шмідтом.

Офіційний комунікат, який рівночасно появився у Відні та в Будапешті стверджує, що візита през. Мікляса у регента Гортія була величавою манiфестацією традиційного звязку між обома наддунайськими державами та поглибила щиру приязнь між обома народами. Виміна поглядів між шефами обох держав і обох урядів та керманичами закордонної політики обох держав виявила, що оба уряди так само оцінюють політичні й господарські питання, які цікавлять оба народи. Будапештенська візита Мікляса скріпила волю співпраці обох народів на тому самому шляху на майбутнє.

Рано перед відїздом австрійські гості відвідали парлямент, який приняв їх оваційно. Горті дав Міклясові найвище мадярське відзначення, великий хрест заслуги. Дотепер Мікляс не приймав ніяких закордонних відзначень за винятком папських.

АНГЛІЯ І ФРАНЦІЯ ЗАГАРАНТУЮТЬ НЕЗАЛЕЖНІСТЬ АВСТРІЇ?

У звязку з будапештенською поїздкою Мікляса по Відні розійшлися поголоски, немов би Франція та Англія хотіли негайно після коронації Юрія VI. зложити спільну заяву у тому напрямі ,що необхідно зберігти незалежність малих европейських держав, зокрема Австрії. Цей крок був би звернений проти німецької експанзії в Середущій Европі.

Опера „Тарас Бульба" Лисенка в новій редакції.

Дня 28. квітня ц. р. радіостація ім. Косіора в Києві пересилала з академичного театру опери й балету оперу Миколи Лисенка: „Тарас Бульба", в новій музичній редакції Ревуцького, із змінами в лібретті Старицького, що їх поробив поет Рильський, та в новій інструментації Лятошинського. Диригент: Драніішніков, хормайстер: Тараканов. Ролі виконували: Тарас Бульба — артист Частій, Остап — А. Іванов, Андрій — Шведов, Настя — Гаазинська, Марилька — Захарченко, Добош — Щуровський, кошовий — Бабенко, татарка — Бринська, кобзар — Фурман, гетьман Остряниця — Райнський, Товкач — Лозинський. Решта обсади я добре не почув. Редакція Ревуцького-Рильського полягала не тільки в тому, що поскорочувано в багатьох місцях, деколи з великою користю для цілости, але подекуди й пододавано нові уступи. І так, до фіналу з третої дії (акція відбувається в Січі; вибори кошового), коли на звістку післанця з Гетьманщини козаки вирушають в похід, додано декілька рядків нар. пісні „Засвистали козаченьки в похід о-півночі". Зате скорочено із шкодою для цілости фінальний хор козаків: „Рушаймо всі, рятуймо Україну, несімо їм смерть, пожежу, борімось до загину! До помсти!" і т. д. До початку четвертої дії (козачий табор під мурами Дубна) додано козачі танці (дві танкові теми українського характеру, дуже гарні) та вкладки, де Остап напоминає козаків, щоб були обережніші, щойно після цього починається речитатив і каватина Андрія оригінального Лисенківського походження. Друга відслона з тієї самої дії (каплиця в палаці дубенського воєводи) сильно скорочена, — з користю для цілости. Цілком пропущено ту довгу дію, де Андрія під „віватн" шляхти перебирають на польського лицаря.

Із пятої дії, крім декількох менших скорочень, переведено цілковитий пропуск фіналу (козаки, розпалені Тарасом та Остапом деруться на мури Дубна). Зате додано до пятої дії дві зовсім нові картини, яких немає у Лисенка. Перша — в гетьмана Остряниці: Тарас розказує про смерть Остапа у Варшаві, радить не вірити полякам і не заключувати з ними миру. Із своїми козаками відходить він, співаючи: „Засвистали козаченьки". Друга ж цілком нова картина, це — сцена над Дністром. Тарас Бульба окружений зі своїми на Дніпровій кручі. Його козаки поскакавши з кіньми у провалля, перепливають Дністер, Тараса ж ловлять, коли він залишився шукати люльки. Це місце прегарно ілюструє орхестра. Кінчиться опера відслоною з Тарасом, привязаним до дерева, під далекий спів його козаків зза Дністра.

Як бачимо, нова редакція лібретта навязує цілком до повісти Гоголя. Музик нових вкладених частин старається підійти під лад Лисенкової музики. Із музики автора залишено майже без змін провідну лінію співу та хорів, та здебільша гармонію й головні музичні контури, зате переведено зміни, що потрібні для інструментації для кращої звучности, та конечні зміни для спійні частин скорочуваних місць. З музичного боку опера в новому виді робить дуже гарне враження. Ніколи нічого не за багато, все має свої розміри, музика має стихійний, могутний характер. Інструментація дуже добра, звучить у більшости повно, хоч ніколи не криє співаків. Треба зазначити, що виконання було першорядне. Жадних нечистих місць не було, голоси дуже гарні — артисти вміють співати. Слухаючи цієї Лисенкової опери, я мав дуже велике задоволення, дарма, що декотрі місця хотілось би почути таки нескороченими.

Р. Сімович.

— Ні, Лазаре. Я твій брат. Я так само як ти завдячую своє життя Ісусові. Він видобув тебе з гробу, з мене вирвав із рук ката. Ми повинні подружитись і помститись за життя того, хто спас нас.

— Я не розумію тебе. Я не знаю, хто ти такий і не потребую приятелів. Я не можу думати про помсту... Я не маю братів. Я мав дві сестри, але вони мене покинули.

— Я називаюсь Варава. Ісус, який тебе любив, умер на мому місці. А ти не хочеш ні пальцем рушити за того, який вернув тобі життя?

— Вараво, чи ти знаєш, що значить твоє імя?

— Усі це знають: син батька.

— Добре. Син Чоловічий помер за Сина Батька і так є справедливо, бо так написане у Святім Письмі. Перший чоловік, що був сином батька був старшим сином Адама і звався Каїн. Такий самий душегуб як ти. Але Бог не дозволив, щоб Каїна вбили. Кожне покоління має свого Каїна, свого „Батькового сина" Вараву. І Син Божий, себто Ісус наслідував свого Батька — не дозволив, щоб тебе вбили. Але ти гадаєш, що життя це винагорода? Чи воно не є найстрашнішою карою?

— Лазаре, чи ти зійшов із глузду, переїхавши ріку смерти?

— Ти не можеш розуміти цього Вараво. Тільки я зпоміж усіх живих людей можу тепер дещо розуміти. Я нарешті вернувся до тихого дому, де живуть мої батьки, мої старші брати і дружина, яку я втратив... Я був з усіма, яких кохаю, я обтер порох земний із своїх ніг і був щасливий. І нараз, щоб зробити приємність двом своїм сестрам, я мусів вернутись у світ терпіння та нудьги. А ти говориш мені про якусь винагороду та помсту? Йди геть, Вараво, в імя Боже, і не показуйся мені більше!

Лазар устав, його очі світилися від обурення. Увійшов у хату, тріснувши дверима.

V.

Варава вернувся скажений до Єрусалиму. Минуло багато днів. Він кляв і шукав помсти за все те приниження, якого зазнав скрізь. Дома ніхто до нього не обзивався. Навіть діти не сміли бавитися при ньому. На свіжих устах його братових завмирала усмішка. Варава почувався самотним, — усі відштовхували його — навіть римський закон.

Тоді наросла в ньому лють проти Пилата. Всі його схвильовані почування зросли бунтом проти намісника. Це він завзявся був на нього і домагався його смерти. У день його виходу з вязниці він повівся з ним як із собакою. Це він казав прибити на хрест Христа і переслідувати жидів. З усіх людей, яких образ виринав у мряковинній уяві Варави, Пилат найбільше заслуговував на смерть.

Одного вечора варта у Пилатовій палаті доглянула якогось жида. При ньому найшли короткий меч і кинжал. Уранці звязаного повели його перед намісника. Пилат пізнав його і засміявся:

— А ти вернувся, Вараво? Но, це вже твій останній раз.

Він покликав центуріона і щез. Кілька хвилин пізніше Варву вели на Голготу. І „Батькового Сина" прибили на тому самому місці, де сорок днів тому помер Син Чоловічий.

Перекл. а. б.

—o—

Зі судової салі.

ЗАСУД ДВОХ УКРАЇНСЬКИХ СВЯЩЕННИКІВ.

Відома нашому загалові з політичних процесів бережанська прокуратура притягнула до відповідальности пароха Шибалина о. Дмитра Мигоцького та Плавучі Великої о. д-ра Володимира Левицького за „фальшування документів", що полягало в тому, що перший у метрику свого сина Маркіяна, студ. мед. в Піз. в Італії, вписав дату і місце його миропомазання; другий за те, що зробив латинникові, який змінив обряд, відклик до староства проти стемплевої оплати.

Обі справи передало прокуратурі бережанське староство, точніше, референт руху людности при старостві, Клярер. Не зважаючи на річеву та правно обосновану оборону двох оборонців, дістав о. Мигоцький 6 місяців вязниці з припиненням кари на 2 роки і 20 зол. коштів, а о. д-р Левицький 6 місяців вязниці з припиненням на 4 роки і 20 зол. коштів. Проти такого присуду внесли засуджені апеляцію.

Слід згадати, що о. Мигоцький мав минулої осени розправу в бережанському суді за українську транскрипцію прізвищ своїх парохіян у виставлених метриках (нпр. Lozynskyj — а не Łoziński, Neczaj — а не Nieczaj і т. п.). Таке домагання ставив бережанський волосний писар Розпендек. Одначе, тоді суд увільнив о. Мигоцького від вини і кари.

—o—

Еміґраційні справи.

ОПЛАТИ В ПАРАҐВАЙСЬКОМУ КОНСУЛЯТІ.

З днем 1. травня ц. р. оплати в парагвайському консуляті у Варшаві для емігрантів, що виїжджають до Парагваю, сягають 17.50 зол. від пашпорту, а не, як досі, 25 зол.

КУДИ СЛІД ВНОСИТИ ЖАЛОБИ?

Є випадки, що емігранти з різних причин вносять жалоби на корабельні підприємства та еміграційні установи. Еміґранти звичайно висилають ці жалоби до невідповідних урядів. Усі жалоби на бюра, еміграційні агенції та на корабельні товариства повинні емігранти висилати тільки під адресою Міністерства Суспільної Опіки у Варшаві. Правда, зажалення висилані до невідповідних урядів дістаються вкінці теж до Міністерства Суспільної Опіки, але тоді є припізнення, що у великій мірі утруднює переведення доходжень.

За інформаціями в еміграційних справах повинні заінтересовані звертатися **листовно під адресою: Еміграційний Дім, Львів, Вишневецьких 4.**

Алькоголізм стелить ліжко сухотам.

Д-р Лянгузі.

ЖІНОЧА СТОРІНКА.

ДЕНЬ МАТЕРІ.

З зимної, наскрізь зматеріялізованої Америки прийшов до нас звичай святкувати день матері. Терпіння і геройства матерей, які стратили синів на далекій заморській чужині, звернуло увагу на матір тих, для яких, здається, не було ніяких святощів на землі.

Дуже скоро принялося це свято в цілому світі. Ми, українці, святкуємо його теж з великою пошаною. Воно і було дуже потрібне в нас. Наша українська мама славна давала докази великої любови свого народу, своїх дітей, що геройськи переносила страждання всіх воєн — всіх страхіть, які перекотилися по нашій чорній, незораній ріллі.

І ця тиха наша матуся, яка лиш живе для дітей, яка піддержує нас у найтяжчих хвилинах життя, чиж не заслуговує вона на цей свій одинокий день? Вона припадає до нас від першої хвилини нашого життя — вона радіє першими нашими втіхами, сумує нашим смутком. Вона з радістю поволі зрікається всього, чим сама жила і що їй здавалося конечним до життя. І тоді, як виховає своїх дітей для народу і світа, лишається на старість сама зі своїми думками і згадкою про тих маленьких дітей, які конче потребували її помочи і її ради. А коли розбіглися, як пташенята, з рідного гнізда, дехто з них не прилетів уже до того гнізда, бо впав у бою, інший опинився далеко за океаном у новій вільній землі, ще інший близько — а так дуже далеко... Цих останніх найбільше, бо живуть своїми плянами, окруженням і світом. А серце мамине ходить за кожною дитиною — невидимо, тихенько, піддержує на дусі, додає нових сил у життевій боротьбі, додає віри в цей зимний теперішній світ і добрих людей.

Не кидаймо звичаю, який одну заквітчану неділю присвячує нашим матерям! Тільки не вносім шабльону, не виголошуймо богатослівних рефератів, а поширім цей правдивий культ матері якнайбільше!

У деяких культурних державах проголошено день матері державним святом. Тому трохи дивним видається, що у нас ці свята уладжують самі жіночі товариства. Ініціятива свят повиннаб вийти поправді від чоловіків і вони малиб і в товариствах і в родині переводити його враз з молоддю й дітьми.

І. Д.

Перед матурою.

Цьогорічна афера з матуральними темами наробила великого розголосу не тільки у Львові, а й на провінції. Навіть там, де вона не має безпосередніх впливів, схвилювала вона тих, що ось-ось дістати мають свідоцтво своєї зрілости. Молодь мабуть ще з більшим хвилюванням цього року готується зробити цей останній крок, щоб переступити шкільні пороги.

І знову на плечі матері паде обовязок допомогти, облегчити своїм найдорожчим цей крок. Їй доводиться бути опорою і підтримкою в цих важких хвилинах життя синові чи доньці. Від її теплого слова, її підбадьорення, а також розумного проводу лежить у великій мірі те, як зробить її дитина цей останній крок дитячий і цей перший крок дорослої людини. Добре собі освідомлює кожна мати, що, вийшовши з середньої школи, її дитина якось сама собою вибється майже цілком зпід її опіки. Вже так якось є, що діставши отой папірець у руки, що увільнює їх від школи, вважають діти себе увільненими рівночасно і від опіки родинної. Нераз крівавиться серце матері при роздумуванні над тими річами, нераз скотиться і сльоза, але саме в цих переломових часах для своєї вже дорослої майже дитини, що для неї вона все лишається отим малим, коханим пташеням у коротеньких, вічно забруканих штанятах, чи з кокардою в шовковому волоссячку, мусить бути мати найбільшою опорою.

Коли цього року під впливом отої афери молодь ще більше схвильована, то обовязком дорослих, у першій мірі матері, є відвернути увагу і думки молоді від тих прикрих подій. Обовязком є також звернути увагу на всю прикру сторону тої афери, де підступом та обманом хотів дехто з молоді дістати патент дорослої людини. Треба, щоб той перший крок у життя не був на хиткому ґрунті обману, бо тою дорогою може потім піти і все життя людини. Розумна мама не буде облегчувати своїй дитині добуття матурального свідоцтва ріжними кроками за протекцією, але підтримає її в тих рішальних хвилинах добрим, розумним словом, стежитиме за тим, щоб саме перед іспитами молодь дуже не перетомлювалась, добре спала, мала відповідний харч та спокійні умовини праці. Сама мати, якби не хвилювалася, триматиме свої нерви в руках і не покаже цього матуристам, а додаватиме їм віри у власні сили та при евентуальній невдачі зуміє перебороти свій біль і розчарування й у відповідний спосіб підтримає неудачника, щоб не зломилась у нього віра в себе, людей та справедливість. Бо це має нераз далеко більше значіння в житті, ніж отой паперовий патент на дорослу людину.

Перед матурою будьте, мами, чуйними сторожами майбутнього ваших дітей!

Х. К.

Балачки про моду.

Здавалось би, що на весні, коли сонечко нарешті таки трохи припекло і час думати про ті найлекші суконки, говорити про речі плетені чи гачковані є дуже не на часі, бо тим усім светеркам, рукавицям, „апашкам" і т. п., що гріли нас у зимі, місце хіба десь у куфрі чи шафі та ще й добре забезпечені від молів... Та ба! Химери пані Моди мусять привчити нас нічому не дивуватись, а слухняно виконувати те, що вона наказує. Отже, любі пані, коли хочете бути вірними послідовницями цієї химерної королевої, то чимскорше беріть дроти чи гачок у руки і пильно до роботи!

З чогож починати? Що властиво з тих гачкованих чи плетених річей є модне? Все. Модні є й гачковані чи плетені блюзочки з тонкої волічки (а яких тільки ґатунків та кольорів не знайдете тепер у крамницях!), і цілі „ґарсонки" та „комплети", і навіть тричвертеві плащики. Рукавички з тонкої пряжі, капелюхи з широкими крисами, прегарні ґіпюрові касаки і навіть вечорові літні суконки з ручно плетеної коронки вважаються за найбільш елеґантні. Крім тонкої волічки дуже багато є ріжних інших матеріялів, з яких зручні ручки можуть витворити ріжні чуда. Так напр. дуже модна є тепер льнянна нитка і рівна і ґузковата. Ці льняні нитки можна мати у ріжних пречудових пастелевих відтінках і дуже добре вони надаються до ґіпюрових праць, а вже особливо для ріжних прозорих капелюшків. Такі капелюшки роблять теж з шовкового „кордонку". До такого капелюшка можна зробити такіж самі рукавички, торбинку змонтовану до деревляного замку, можна додати ще й пасок та комірчик і матимете наймоднішу „ґарнітурку", яка буде гарним відновленням чи доповненням вашої минулорічної суконки. Можете такою ґарнітуркою урізноманітнити і свій дво- а то і трилітній костюм, якщо зробите гарну блюзочку з льняних ниток, а до того рукавички та капелюшок в тій самій барві. Взагалі від вашого смаку і фантазії залежить, щоб цими гачкованими чи трикотовими річами, які здебільша може кожна з нас сама собі зробити, доповнити нашу цьогорічну весняну та літню гардеробу і скласти поклін пані Моді.

Рита.

Якнайбільще зелені та квітів!

Хто побував за кордоном, сам переконався, як гарно виглядають доми, яких бальконі та вікна тонуть у повені квітів, де кожний куточок манить зелінню, де мури, вкриті диким виноградом, приваблюють око своєю красою. Як сумно й дивно мусить дивитись чужинець, коли приїде в нашу країну та побачить сірі мури наших домів, позбавлених життя, що нагадують вязницю! Яке сумне свідоцтво видають наші бальконі й вікна нашій культурі та почуттю краси!

Спокійльно наш народ, у душі якого вже з природи розвинене почуття краси й мистецтва, повинен дбати про те, щоб це його вроджене естетичне почуття проявилося й назовні, щоб його хата, так як наші прекрасні писанки, приваблювала око своїх і чужих. Тому подумаймо над тим, щоби прикрасити наші хати та їх окруження.

Скільки гарних рослин можна виплекати на бальконі або у вікні і скільки вони принесуть нам радости й утіхи! Такий гарний зелений бальков є нераз одиноким кутком спочинку для тих, що не мають змоги провести вільних хвилин у городах чи парках, у полі або в лісі. Зважнвши те, що уладження та удержання такого бальконy чи прикрашення вікон вимагає не дуже то багато часу та грошей, чомуж відмовляти собі та іншим тієї приємности?

Для заведення годівлі квітів на бальконах та вікнах потрібні деревляні скриньки, 25 цм. ширини, на 20 цм. глибокі та відповідно до бальконy чи вікна довгі. Дошки у скриньках повинні бути 2 і пів цм. грубі. У днах скриньок повинні бути невеличкі отвори, щоб вода мала куди відпливати. Зовні та внутрі повинні бути скриньки лякеровані. Хто вже має такі скриньки, повинен провірити, чи не треба їх направити або перелякерувати, а хто їх не має, слід їх негайно постарати. Скриньки примістити в горі та на долині бальконy зовні. Коли хто хоче мати на бальконі виноград або пнучі рослини, повинен на стіні хати, в межах бальконy прикріпити дротяні сітки аж до вищого поверху.

До скриньок насипаємо землі та вносіваємо або висаджуємо квіти, які найбільше любимо; їх добір свідчить про естетичний смак пані дому, яка звичайно найбільше цікавиться своїм „домашнім городчиком".

Чи не завести би у нас конкурсів для найкращих вікон та бальконів? Вони певно причинилисяб до піднесення естетичного вигляду наших домів, а то й цілих міст. Уявім собі, як гарно виглядав би наш львівський ринок, колиб так одного дня у всіх вікнах та на всіх бальконах (з магістратом включно) появилися маси зелені та квіття. Як вони закрилиб ці обдрапані мури, скільки внеслиб би свіжости та краси! Як гарно виглядалиб на тлі тієї зелені старовинні камяниці й памятки минулого! Варто спокуситися на таку спробу, а вірю, що труд оплатиться!

Ліза К.

Зі світа.

НОВА ПРЕЗИДЕНТКА ІНТЕРНАЦІОНАЛЬНОЇ ЖІНОЧОЇ РАДИ.

На цьогорічнім міжнароднім жіночім зїзді І. Ж. Р. обрано нову президентку. Є нею баронова Боль, бельгійка. Ця жінка небуденної інтелігенції та енергії виявила свої великі здібности у себе в краю, де за її предсідництва Бельгійська Жіноча Рада набрала такої ваги і пошани, що уряд часто засягає опінії тої організації, коли хоче знати як до тої чи іншої справи поставиться бельгійське жіноцтво.

Великого росту, з добрими, ясними очима, проста в поведінці з людьми і щира у своїй розмові баронова Боль уміє зєднати собі людей і вислухати їх думку, а сама говорить мало. В молодости баронова Боль багато студіювала, — її студії допомагають їй тепер у громадській праці. Ставши президенткою такої поважної жіночої організації як І. Ж. Р. п. Боль узялась відразу пильно до праці, відвідала Женеву і всі її міжнародні організації від Ліги Націй починаючи та ріжними міжнародними добродійними комітетами кінчаючи. Працю в І. Ж. Р. наладнує в той спосіб, що до всіх важливіших розгалужень праць І. Ж. Р. запросила вона жінок-фаховичок у тій ділянці.

Баронова Боль є доброю господинею у себе дома і в її хаті збирається багато видатних осіб. Вона уміє добре єднати обовязки дбайливої господині і громадської діячки, даючи тим добрий приклад іншим жінкам.

ЖІНКА — ДИПЛЬОМАТОМ!

Президент Злучених Держав Півн. Америки вже вдруге поручає відповідальне становище репрезентації держави за границею жінці. Першою посолкою Зл. Дер. П. А. в Копенгагені була п. Рут Бріян Овен, яка вийшла заміж за данського капітана Бірґера Роде і тим самим перестала бути репрезентантом Півн. Америки. Другою посолкою, котру іменував перед кількома днями през. Рузвельт є п. Фльоренція Ґарріман. Заняла вона своє становище у столиці Норвегії — Осльо. Є це вже старша 67-літня жінка, остання знаного американського роду Ґаррiманів. У склад майна Ґарріманів входить найбільша мережа залізничних ліній Півн. Америки, як також численні підприємства тяжкого промислу. Банк Ґаррімана є такий великий і знаний у цілому світі — як банк Морґана. По смерти свого чоловіка — п. Фльоренція не тільки занялась справами свого великого майна, але також працює на полі політичнім. Працюючи в демократичній партії пізналася та заприязнилась з Рузвельтом, — тоді, коли він ще не був президентом.

Успіхи „Просвіти" — це успіхи на всіх ділянках народнього життя. Занепад освітніх змагань потягає за собою занепад усього нашого дорібку. Тож спішім із жертвами на „Дар Просвіті".

СТОРІНКА БЕЗ ПОЛІТИКИ.

Доісторичне збіжжя на Україні.

Подрібні археольог. досліди причиняються нераз до відкриття таких річей, які, здавалося б, залишаються на віки закутані густою заслоною забуття. До них належить і питання, які саме роди збіжжя управляли на Україні в доісторичних часах. Відповісти на нього дуже важко, бо збіжжя само від себе дуже скоро псується і нищиться, та тут стають нам у допомогу лише ті рідкі випадки, коли зерно збіжжя спалилося на вуголь і в тому стані збереглося до наших часів. При дуже пильному пошукуванні можна таке спалене зерно найти у збіжевих ямах, у попелі доісторичних огнищ, але ще найпевніше подибується воно у випаленій на цеглу глиняній мазанці доісторичних ліпянок, яку для більшої тривкости мішали часто з половою та соломою, як воно водиться ще й досі. Розлупуючи тепер грудки такої перепаленої глини, подибуємо в них цілі зерна у звуглілому стані і, прослідкуючи їх палеоботанічними методами, довідуємося, яке саме збіжжя управляли колись на Україні.

Розмірно найчастіше подибується зернята доісторичного збіжжя в мазанці ліпянок із часу так зв. трипільської культури (або культури мальованої кераміки) в нас, тоб-то, з часу коло 2500—2000 до Хр., і висліди докладного розгляду 40 зразків мазанки з того часу публікує О. Л. Липа в останньому (10) томі „Журналу Інституту Ботаніки Академії Наук У. С. С. Р." за 1936. рік. Виявилося, що найбільше було зерен мягкої пшениці (Triticum vulgare) і далеко менше зерен твердої пшениці (Triticum durum). Рідше траплявся ячмінь та просо, і лише дуже зрідка жито, тимто можливо, що жито не культивували окремо, а росло воно разом із пшеницею, засмічуючи її. Майже повна відсутність соломи в досліджених зразках мазанки наводить на думку, що існував якийсь особливий спосіб збирати врожай, коли зрізували або зривали, мабуть лише колосся, а повна відсутність остюків може свідчити про сорти культивованого тоді збіжжя, або про способи молотьби, при якому остюки зовсім перетирались та відвівались.

Подані нові висліди всі годяться з давнішими щодо хронольогії. А саме найстаршим збіжжям на Україні є ячмінь, пшениця і просо, причому ячмінь є мабуть найстарший. Жито виступає самостійно щойно під кінець бронзової доби (100—800 до Хр.), жито у трипільській культурі ще лише засмічує пшеницю, а овес є, мабуть, одночасний із ним.

У нас на Покутті подибалося в останнє зерно пшениці й ячменю при розкопуванні великого селища трипільської культури в Корничі біля Коломиї, а дуже багато спаленого непрослідженого ще збіжжя найшлося перед кількома роками підчас розкопів княжого городища в Городні.

Я. П.

Ліліяна Гарвей серед запашних акацій.

Талановита німецька фільмова акторка — одна із тих нечисленних, що розумно використали свій успіх на срібному полотні, недавно закупила вона великий рільний маєток на Мадярщині біля містечка Дебречин. Це надзвичайно мальовнича та гарно положена місцевість із 70-морговим парком, із палаткою, де свого часу гостював Фр. Ліст та з ліском чудесних акацій, де літом цілі хмари бжіл збирають мід.

Новий маєток Ліліяни Гарвей складається із великих просторів врожайних піль, на яких залюбки працюють мадярські селяни. Вони незвичайно ввічливо приняли молоду господиню, на кожному кроці виявляючи свою радість та прихильність для славної кінової зірки.

Ліліяна Гарвей, яка зміркувала в пору, що Америка шукає щораз-то нові таланти і може так немилосердно „скінчити" з нею, як з Анною Стен, вернулася чимскоріше до Европи, де у фільмі „Чорні рожі" знову заблиснула непересічною грою. Над кіновими ролями вона надалі працює поважно та пильно: не тільки студіює сценарій, але цікавиться технічною стороною фільми та її психольоґічним підкладом.

Едіт Гаман видала цими днями її монографію: „Lilian Harwey — ein Leben für den Film". У ній читаємо, що донька австрійського лікаря завдяки невсипущій та невтомній праці вибилася на вершини світової слави, а згодом, як сама сказала: „коли вже її не потребуватиме фільма, поселиться на постійне у своїм маєтку, щоб останні літа життя провести серед дерев акаційного парку, дивлячись на розлогі, заквітчані поля, які вона вже покохала..."

Несамовитий тижневик.

Мешканці одного совітського містечка подали в суд дирекцію кіна, яка зважилася „набрати на бас" глядачів, уладжуючи на екрані похоронний похід із... небіжчиками.

У дійсности ця несамовита історія виглядала ось як:

По фільмі, яка була назначена на програму сеансу, мали висвітлювати тижневик із похоронними обрядами одного промислового потентата, Орджонікідзе. Одначе копія не надійшла на час, а що цей тижневик рекламували окремо на афішках, треба було доконче щось показати. Заложили тоді на апаратуру фільму з похоронів Кірова. Яке було здивування публики, коли за домовиною йшли... небіжчики: Каменев, Зінов'ев, Пятаков і і., засуджені на обох останніх монстрпроцесах у Москві й розстріляні.

Цікаво знати, як закінчиться процес у цій дивоглядній справі, бо позовники покликалися на параграф про несовісну рекляму та ошуканчий засіб видерти гріш серед публики.

—o—

Кохання в піднебесах.

В американських летунських лініях працюють як буфетові гарні, молоді жінки. Жіночий персонал добирає управа ліній незвичайно дбайливо.

Одначе буфетові воліють кохання ніж летунський спорт. Найкращим доказом є те, що за один місяць 6 буфетових повінчалося з летунами або з урядовцями летунських ліній. Управи летунських ліній, які запримітили це „грізне" явище, рішили видати правильник із деякими обмеженнями. Буфетовим не вільно буде скорше покинути посаду й вийти замуж як по 3 роках безперервної праці в однім летунськім підприємстві.

Грецькі урядовці мусять приходити в чистих ковнірцях.

Міська влада грецького міста Солунь дала всім своїм урядовцям цікаве й оригінальне доручення. Всі урядовці міських урядів і підприємств мусять приходити кожного дня до уряду в чистих ковнірцях. Начальники відділів дістали доручення переводити точну контролю всіх урядовців, чи вони приходять в чистих ковнірцях та одягах. Влада кладе головну увагу на те, щоб урядовці добре себе репрезентували перед публикою. Друга, мабуть важніша причина, це те, що надіються таким чином збільшити попит на ґалянтерію.

ВЕСЕЛЕ.

ВІЧНІ ПИТАННЯ НА ЯКІ НЕМА ВІДПОВІДИ.

Чому стінні годинники в готелевих кімнатах завсіди стоять?

Чому кельнер у каварні завсіди мусить станути між вами і гарною жінкою, на яку ви хочете подивитися?

Чому людське життя продовжуючися стає щораз коротше?

Чому чим більше жінка купує суконь, тим частіше каже, що не має в що одягнутись?

Чому десять українців кожний зокрема скажуть вам завсіди дуже розумно, що треба в якійсь справі зробити, а коли зберуться на засідання разом, приймають завсіди нерозумні резолюції?

Чому актори не вміють про ніщо інше говорити тільки про себе і свої ролі?

Чому жонаті довідуються завсіди останні про свою жінку те, що повинні би знати перші?

Чому коли вам хто заміняє помилково кальоші то залишає завсіди гірші?

Чому шпилька від комірика паде завсіди в таке місце, що не можна її найти, коли ви саме не маєте часу її шукати?

Чому кіновий білетер заслоняє вам завсіди екран при найцікавішій сцені?

Чому річ, якої шукаємо по кишенях, находиться завсіди в останній?

Чому кожний, з ким українці заключували союз, швидко після того падав?

Чому трамвай, на який нетерпляче чекаємо, приходить щонайменше десятий з черги?

УЧАСНИК КАТАСТРОФИ.

— Ах, то ви справді оминули катастрофи, коли Тітанік пішов на дно? Оповіджте, як це було...

— Дуже просто. Я мав намір того року вибратися в подорож морем, але роздумався і поїхав у гори!

ЩО ВАРТО ОГЛЯНУТИ.

У французькому містечку Бар ле-Дік на залізничому двірці висить таблиця з таким оголошенням:

Усім приїзжим поручаємо в нашому місті:

Фабрику бандажів, бульвар Рошель, пані Салеран.

Шпиталь, вул. Нотр-Дам

Суд, вул. Жіль Крев.

Поліцію, бульвар Рошель.

Похоронне підприємство, бульвар Рошель ч. 49

НЕ ДОТРИМАВ СЛОВА.

До члена Французької Академії Франсуа Коппе прийшла жінка письменника Помероля за протекцією, як для кандидата в Академії „безсмертних":

— Голосуйте за ним — сказала — благаю вас, бо він сказав, що коли його не виберуть, то він умре.

Коппе голосував, але Помероля не вибрали. Пані Помероль приходить при нових виборах знову. Коппе відповідає:

— О, ні! пані, тепер уже не можу. Я за першим разом дотримав своє слово і голосував за ним. Чому він теж не дотримав слова, коли сказав, що невибраний умре?

ЧИ ЗНАЄТЕ, ЩО:::

У Берліні є понад 400 кінотеатрів приблизно із 201.250 місцями;

Пересічно цензурують у Німеччині яких 2 міліони метрів фільмової стяжки річно;

Із 496 фільм японської продукції звукових було 262, частинно звукових 107, а німих було 127;

В обляженому Мадриді зачинили всі кіна за винятком трьох, які грають тільки у пополудневих годинах, висвітлюючи совітські фільми та актуальні тижневики;

Доходи виробництва „Парамавнт" за останне чвертьріччя 1936 р. дали 3,700.000 долярів;

Два американські кіновиробництва зобовязали окремим контрактом летунку Анні Моллісон та Ліндберга привезти до Америки літаком з Англії знимки з коронації короля Юрія VI.;

В голівудських кіностудіях накручують під цю пору 45 нових фільм, з чого „Парамавнт" продукує 8, „Твентієт Сенчері" 7, „Юніверсал" і „Метро Ґ. М." по 6, „Р. К. О." і Варнер Брос по 5, а решту „Колюмбія", „Амбасадор" та інші;

Цього року повстало в Европі 1.251 нових, звукових кін;

В Канаді є 1.033 кінотеатри, а кількадесять будується;

В Америці роблять пересічно 200 копій до кожної фільми. Слід тямити, що Зединені Держави самі мають 14.500 кін.

—o—

Конкурс.

„НАРОДНЯ ГОСТИННИЦЯ", кооп. з обм. відпов. у Львові, розписує оцим конкурс на посаду завідуючого директора установи з речинцем зголошень до кінця травня ц. р. на таких умовинах: а) не переступлений 45-ий рік життя кандидата, б) вища освіта, по змозі фахове знання, евент. відбута довша служба в економічній установі, в) платня відповідно до умови.

Зголошення з прилогами (свідоцтвами в оригіналі, або відписі, описом життя і заподанням родинного стану) та вкінці вимогами щодо висоти платні, слати на подану нижче адресу.

У Львові, 5. травня 1937.

Надзірна Рада „Нар. Гостинниці", Львів, Косцюшка 1.

НОВИНКИ.

— **Найсолідніші футра тільки у Юліяна Глушевського**, Львів, пл. Капітульна 3. I., телефон 254-46. Приймаю футра до переховання літом.

— **9. травня 1937. р.** в жовтій салі Нар. Дому відбудеться Всестудентське Свячене. Початок в год. 16-ій.

— **Український Студентський Спортовий Клюб** (УССК) уладжує 9. травня в жовтій салі Нар. Дому Дансінг. Музика джез-бенд. Початок в год. 16-ій.

— **Виступ Марії Сокіл у варшавській опері.** Дирекція варшавської опери запросила нашу відому співачку Марію Сокіл на гостинний виступ в партії Маргарити у „Фавсті". Виступ відбудеться в понеділок 10-го ц. м.

— **„Спори про привласнення".** Під таким наголовком **адв. д-р А. Павенцький** виголосить відчит у пятницю 7. ц. м. в год. 7.30 вечором у домівці т-ва адвокатських аплікантів при вул. Коперника ч. 7.

— **„Фаворіта" у Львові.** Заходом львівської музичної консерваторії ім. К. Шимановського відбудеться в пятницю, 14. ц. м. у Великому Театрі у Львові вистава опери Г. Доніцеттія „Фаворіта" при участи солістів оперової кляси Адама Дідура. Дириґує п. Й. Лерер.

— **Зїзд музеольогів у Львові.** В днях від 12 до 13. червня ц. р. відбудеться у Львові черговий (XIII) зїзд „Союзу музеїв у Польщі", куди належать і майже всі українські музеї. Відкриття його відбудеться у репрезентаційній салі в ратуші, після чого підуть засідання окремих секцій у інших приміщеннях та провідування всіх львівських музеїв. На день 14. червня передбачена збірна прогулянка на замок у Підгірцях біля Золочева. В орґанізаційному комітеті є представники й Національного Музею та Музею НТШ.

— **Мапа Зеленої України.** З Харбіна дістали ми стінну карту української етнографічної кольонії на Дал. Сході. Зелена Україна чи Зелений Клин — це величезний простір на азійському суходолі, замешкалий компактною масою давних еміґрантів з Придніпрянської України, почпнаючи від ріки Бікин (допливу Уссурі) аж до владивостоцького заливу. Це на мапі представлене зеленим кольором, який межує з компактними масами корейців, тунґузів, манджурів й інших дивовижних для нас народів. Найбільше місця відведено на мапі національному складові Зеленої України. Значно менша величиною є фізична мапа Зел. України. Крім того є ще представлена окремо Камчатка, Далекий Схід у цілости і Україна в Европі. Видала карту „Українська Видавнича Спілка" в Харбіні під редакцією відомого публіциста Івана Світа. Треба підкреслити велику дбайливість виконання. Це нічим не ріжнить її від найкращих ґеоґрафічних карт виконаних у першорядних картоґрафічних заведеннях.

— **Невжеж це правда?** Зі Станиславова пишуть нам, що засуджений за ріжні фінансові махінації на 3 роки вязниці ославлений д-р Лякс, який за високою кавцією ще до сьогодні перебуває на волі, зовсім недвозначно виступає в останньому часі, як адміністратор майна станиславівської греко-кат. єпархії. Він, а не хто інший, полагоджує справи звязані з адміністрацією єпископських камяниць у Станиславові та ключа єпархіяльних дібр у Богородчанах. Хоч який це дивогляд, то людей у Станиславові не дивує це остільки, що є там ноторійно відомо, що єпископ Хомишин надалі опікується д-ром Ляксом, часто гостить його в себе, або в богородчанському дворі, а до того ще й відступив йому мешкання в єпископській камяниці при вул. Собіського. Говорять навіть, що владика вживав в останньому часі в найвищого чинника держави заходів, щоб помилувати звичайного обманця. Виходилоб із цього, що кваліфікації адвоката — жида, засудженого за обманства на кілька літ кріміналу, це найкраща рекомендація, щоб дістати управу церковно-національним майном! Це речі, що подобають радше на видумку і глум, ніж на правду, і в які не хочеться нам просто вірити. З уваги на особу нашого станиславівського інформатора в цій справі містимо вищенаведену звістку, застерігаючись, що трактуємо її як станиславівську поголоску, яка хвилює громадянство. Гадаємо, що це річ необхідна, щоб у цій дивній справі появилось якесь авторитетне вияснення.

— **Скандальні сцени** розгравались на залізничих двірцях і в потягах перед нашим Великоднем. Залізнича влада чомусь то не знала чи не хотіла знати, що з приводу цього свята зростає до великих розмірів фреквенція в залізничому русі, та не пішла публиці на руку, як це робить у звязку з латинськими святами, додаючи відповідну скількість ваґонів у потягах. Цього року навал пасажирів на головному двірці у Львові з приводу гр. кат. Великодня дійшов попросту до катастрофальних розмірів. Натовп коло білетових кас, яких було за мало, і на перонах був нечуваний. Багато пасажирів, не могучи дістатись до ваґонів, мусіли лишитись у Львові. Одночасно ваґони були так переповнені, що люди їхали на сходах та на дахах, як за воєнних часів, ризикуючи своїм життям. У самих вагонах розгравались дантейські сцени, що не дадуться описати. Чим дальше від Львова, ті сцени були жахливіші, бо до ваґонів тиснулися все нові пасажири. На все те залізничі орґани були як закляті, сліпі і глухі. Адже це була українська публика, що може собі їхати або не їхати, вигідно або на зломання карку. Львівській залізничій дирекції все те байдуже, аякже! Але не хочемо вірити, щоби такі справи були байдужі для міністерства шляхів у Варшаві і до цієї найвищої залізничої інстанції апелюємо іменем тисячів і тисячів українських подорожних, що переживали з приводу цьогорічного Великодня цю пекольну їзду. Нехай найвища центральна влада повчить львівську залізничу дирекцію, що українським пасажирам за їхні гроші належаться ті самі права й вигоди, що й польській з приводу латинського свята.

— **Чергова реґіональна** [illegible]. До Варшави привезли кількадесятеро гуцульської молоді із Жабя, Зеленої та Надвірної. Дітей водили по місті й показували на військовій ревії. Завели теж до військового касина, де приймали їх чаєм, а одна дівчинка виголосила промову до міністра військових справ ген. Каспшицького, протектора т-ва приятелів Гуцульщини і подала йому квіти. Опісля діти Описувались гуцульськими танцями.

— **Плямистий тиф на Покутті.** На Покутті санітарна влада ствердила плямистий тиф. Зовсім ізольовано такі місцевости: Шепарівці, Молодятин, Слобідка Пільна та Уторопи. Недавно ізолювали: Мичин, Ключів Малий, Гуцулівку, Загай-

---

В. БІБЕРОВИЧ.

Анна Йонкер.

(У перші роковини смерти).

Дня 6. травня буде саме рік, як Анна Йонкер замкнула свої добрі очі на вічний спочинок. У гарний соняшний день зложено в могилу тлінні останки цієї жінки, що безумовно була одною з найцікавіших постатей української Канади, що ще так недавно всіми силами рвалася до життя та праці.

Не стало людини, що власними силами, вродженим талантом та енерґією зуміла піднестися з сірих низів на верх суспільної драбини, а ставши там, усю свою міць, усі свої духові й матеріяльні засоби пожертвувала для добра загалу, часто забуваючи про найконечніші особисті потреби.

Діяльність Покійниці була дуже ріжнородна й обхоплювала багато ділянок нашого життя в Канаді. Перш усього на сотки, а то й тисячі можнаб начислити тих осіб, що дістали від неї особисту моральну й матеріяльну поміч, якої вона просто не вміла нікому відмовити.

Особливу увагу звертала Анна Йонкер на питання народньої освіти й культури і жертвувала за минулі роки багато тисяч долярів на чільні українські культурно-освітні установи й орґанізації в Канаді. А таємниця успіху численних збірок на ріжні старокраєві цілі, переведених з її ініціятиви та під її проводом, лежала в тому, що Покійниця звичайно щедро „заокруглювала" зібрану суму з власної каси.

Коли в огні світової війни відродилася на декий час українська державність в Европі, Анна Йонкер найшла в тій великій історичній події новий могутній товчок до свіжих зусиль. Відтоді вона всі свої сили, все своє життя присвятила справі пропаґанди цієї великої ідеї. І в цій невсипучій діяльности заскочила її смерть передучасно, бо в 42. році життя.

Хата Анни Йонкер була здавна головним духовим осередком у Канаді, де стрічалися свідомі українські елементи, куди заходили видатні й менш видатні гості з Европи та Злучених Держав, де завжди у сердечній родинній атмосфері обговорювано питання, як двигнути українську силу в Канаді, як помогти Старому Краєві в його затяжній боротьбі за національне істнування.

У звязку з цими міркуваннями, що турбували уми тутешніх свідоміших одиниць, Анна Йонкер стала першою інтеліґентною пропаґандисткою української культури й української державницької ідеї серед англьо-саксонського світу в Канаді. Вона навязала звязки з передовими англійськими жіночими орґанізаціями, вона заснувала окреме товариство під назвою „Канадійсько-Українське Жіноцтво", яке стало членом найповажнішої загально-канадійської орґанізації „National Council of Women" (Державна Жіноча Рада) і таким способом здобула для українських жінок Канади доступ до міжнародніх жіночих конґресів. Кілька літ тому Анна Йонкер у товаристві старої приятельки українців, пані Мензіс, взяла участь у міжнароднім жіночім конґресі у Відні, де стрінула українські діячки західньо-українських земель та европейської еміґрації. Автор отсих рядків ніколи не забуде, з яким одушевленням розповідала Анна Йонкер після повороту про виступи й успіхи українських делеґаток на конґресі та про їх небуденні особисті прикмети інтелекту й характеру. „Старокраєві жінки здобудуть нам Україну!" — повторювала вона тоді з блеском віри у своїх щирих синіх очах

Обговорити всі способи й фази громадянської та пропаґандистичної діяльности Покійниці перейшлоб межі отсього короткого спомину. В гостинній хаті Анни Йонкер можна було завжди стрінути видатніші одиниці тутешнього англьо-саксонського світу, парляментарних послів, провінціональних і міських достойників, жіночі діячки й багато інших. Тут вони за перекускою могли почути щось нового про українські справи в Канаді й Европі, могли насолоджуватись незрівняною українською піснею у виконанні добрих місцевих сил і завжди відходили звідти зі скріпленою симпатією для наших змагань. Там кувалися всі нові виборчі пляни там намічувано кандидатів, там пляновано збірки на всілякі народні цілі, приготовлювано програми свят, концертів, віч і т. д. без кінця.

Ворота хати п. п. Йонкерів були буквально все отворені для всіх другів і знайомих, що часто й по півночі забігали туди свобідно, коли лише бачили світло у вікнах. А душею всіх тих офіціяльних і приватних зібрань була завжди Анна Йонкер, жива, усміхнена, елеґантна, з рухами уродженої аристократки. В усій цій невсипучій праці стояв завжди при її боці її чоловік, д-р Генрі Йонкер, популярний лікар, що, хоч сам член видатної американсько-голяндської сімї, духово цілком зукраїнщився й полюбив наш нарід та його національні ідеали всією душею.

Ось чим була Анна Йонкер для української суспільности Канади: її душею, чутливим сум-

піль і Космач; у тих місцевостях пошесть тифу вигасає. Крім того санітарна комісія ствердила один випадок плямистого тифу в Альбінівці снятинського повіту та в Белелуї коло Снятина один випадок черевного тифу.

— 30. квітня 1937 р. відбулося в П. К. О. восьме публичне преміювання книжечок на ощадностеві преміовані вклади серії III-ої. Участь у преміюванні брали книжечки, на які внесено всі вкладки за минулий чвертьрік у речинці до 2. квітня 1937 р. Премії по зол. 1.000 упали на чч. 154.330, 159.599, 172.086, 199.379, 223.361, 249.594. — Премії по зол. 500.— упали на чч.: 151.416, 157.269, 159.612, 160.480, 167.099, 168.060, 169.370, 172.072, 172.682, 172.731, 181.404, 183.089, 184.833, 186.846, 192.463, 194.159, 206.287, 213.297, 215.583, 216.349, 217.618, 224.820, 230.718, 231.971, 237.361, 238.822, 241.424, 243.857, 243.964. — Премії по зол. 250.— упали на чч.: 151.487, 151.710, 151.803, 153.283, 153.389, 155.883, 157.074, 157.325, 157.364, 160.077, 160.313, 160.523, 161.248, 161.831, 160.202, 163.015, 163.042, 163.697, 163.968, 164.273, 165.042, 166.221, 166.368, 166.530, 167.910, 168.409, 168.746, 168.837, 169.266, 169.753, 174.242, 174.950, 178.154, 182.453, 186.196, 186.327, 187.533, 188.712, 189.047, 189.316, 190.335, 192.073, 193.496, 194.354, 194.430, 194.456, 195.628, 199.068, 199.499, 201.187, 204.535, 204.535, 204.673, 204.985, 205.607, 206.791, 207.372, 209.868, 210.280, 211.141, 213.912, 214.854, 217.417, 218.607, 220.664, 221.297, 222.943, 223.132, 227.833, 227.995, 229.467, 229.485, 233.378, 234.359, 236.319, 240.498, 240.949, 242.459, 245.998, 247.012, 249.006, 249.415, 250.115, 250.127, 250.370. — Крім цього вильосовано 283 премій 100-золотових. — Вдруге впали премії на такі книжечки зол. 250.— на чч.: 158.541, 219.559; зол. 100.— на чч.: 159.852, 174.778, 175.431, 184.030, 187.580, 190.284, 190.633, 191.844, 218.215. — Загалом упало 404 премій на загальну квоту зол. 70.300.

— Уневажнили матуру в 21 гімназіях. З причини зловживань з темами при письменній матурі, що відбулася в днях 19—24. квітня ц. р., з наказу міністерства освіти куратор львівської шкільної округи уневажнив письменні іспити з польської, німецької, латинської та французької мови, а також з історії і фізики в державних гімназіях у Львові: I, II, V, VIII, IX, XI. і XII., в жіночій гімназії ім. Ядвіги, в приватних гімназіях у Львові ім. Словацького, євангелицькій, Камерлінгової, жидівській жіночій Карп-Фуксової,в приватній ім. Штернбаха в Дрогобичі, в державній II. у Стрию, в приватній жіночій у Стрию, в державній у Жовкві, в державній I. в Перемишлі, в державній II. в Ярославі і в державній в Бучачі. Таким чином уневажнено письменну матуру в 21 гімназіях. Другі письменні іспити в тих гімназіях відбудуться в днях 18—21. травня ц. р. Предсідники іспитових комісій в гімназіях, де відбулися письменні іспити, яких не уневажнено, можуть визначити речинці устних іспитів, повідомляючи про це шкільну кураторію.

— Як упала „Ґазета Поранна“. В окружному суді у Львові відбувся процес проти Йосифа Вичинського, б. секретаря воєвідської ради ББ, що понатягав ріжних людей на грубші векслеві позички і при кінці 1934. р. купив на власність за 105.000 зол. збанкротовану „Ґазету Поранну“, не вложивши в цей інтерес ані одного власного сотика. Крім того понатягав на грубші суми людей, яким обіцював посади в тій газеті, що зовсім перестала виходити. На скарги пошкодованих справою занялася прокураторія. Присуд запав дуже лагідний, бо Вичинського засуджено на 6 місяців вязниці, які даровано йому на основі амнестії.

— Епільоґ вибору президента м. Львова. В окружному суді у Львові відбулася розправа проти Едв. Зайончковського, б. самоврядного інспектора, під закидом клевети. Він написав до теперішнього президента д-ра Островського лист і статтю в одній газеті, звернену проти адв. д-ра Новака-Пшигодзкого, закидуючи йому, що пробував перекупити деяких міських радних, щоби вибрали його президентом. Підчас розправи Зайончковський робив враження умово недужого а на питання прокуратора сказав: „Високий суд так мене денервує, що не можу відповідати“. Зайончковського засуджено на 3 роки вязниці з припиненням.

— Весела судова розправа. Перед судом присяжних у Львові відбулася розправа проти шевця із Замарстинова, Файвля Гросмана і тов. під замітом комуністичної агітації. Ревізія викрила в його мешканні циклостиль і комуністичні друки. Обвинувачений Гросман на запити предсідника трибуналу давав гумористичні відповіди. — Чому ви в день заслонюєте часто вікна? — Бо я молодий чоловік і люблю свою жінку — відповів. Опісля жалувався, що його болить голова і просив суд, щоби переконалися, чи він говорить правду і заглянули йому до мозку. Розправу відложено, щоб обвинуваченого піддати наперед психіятричним оглядинам.

— Львівська хроніка. Купець Берль Штайнвайс повідомив поліцію, що у трамваєвому возі „2“ вкрали йому з кишені портфель з готівкою 240 зол. і чеком на 190 шилінгів та пашпортом. — Арештовано Франца Бобера і Яна Ольшанського, що витягали з почтових скриньок листи і відліплювали почтові значки. — На донесення ем. судді Юл. Верґановського арештовано власника фабрики ліжок Ізера Сакса, що взяв від нього більшу суму в готівці та векслях і не виконавши замовлення, пустив векслі в обіг. — При вул. Котлярській ч. 14 кинувся з третього поверху 25-літній емігрант з Німеччини Ед. Лінденберґер і згинув на місці. — У фабриці содової води при вул. Різницькій 14 вибухнув бальон повний кисня та вбив робітника покищо неустійненого назвища. — У крамниці „Маслосоюзу“ в Ринку злодій украв Марії Зарутович із вул. Куркової ч. 5 торбинку з 20 зол. — Поліція відібрала в Чеслава Гамерського із Зимної Води машину „Андервуд“ вартости 300 зол., яку він украв Стефанії Гамерській з вул. Сикстуської ч. 64. — Іцко Надель із Томашова наїхав возом на трамваєвий віз на вул. Казимирівській і ушкодив його. — Трамвай ч. 8 наїхав на вантажне авто Івана Мадери та спричинив шкоди на 400 зол. — При вул. Войтіха пострілився тяжко 19-літній студент медицини Юрій Намисл. За причину самогубства подав нехіть до життя. — Арештовано Розалію Кеслерову, власницю ресторану „Оаза“ при вул. Яґайлонській, під закидом розпусти, яку управляла при помочі кельнерок. На другий день Кеслерову випущено, а справу передано судові.

— „Товариство Школи Людовей“ у 1936. р. У звязку зі збіркою на ТШЛ в дні 3-го травня польська преса ствержує, що в мин. році „Товариство Школи Людовей“ мало в Галичині понад 600 домів людових, 1816 бібліотек, 297 світлиць, устроїло 9622 відчитів і гутірок, 2456 національних свят, 1883 вистав і вечірок, вело 145 курсів. Зокрема преса підкреслює значіння 705 півкольоній, в яких найшло приміщення понад 23.000 дітей, головно сільських, „загрожоних рущенем“.

— Хто викликує неспокій. Як повідомляє „I. K. Ц.“, в селі Кречовичах пов. Переворськ, де мин. року впало стільки трупів при нагоді земельного страйку, місцеві поляки за намовою польського священника із сусідньої польської парохії рішили побудувати лат. каплицю. Місцеві греко-католики, що творять 75 прц. населення, нібито не допустили до наради в цій справі мовлячи, що каплиця в селі непотрібна. Не сумніваємося, що дійсною причиною цього відруху українського населення була певно якась провокація, але україножерному органові було цього досить, щоб заалярмувати урядові чинники про „український теоризм“ у Переворщині та закликає промовити „властивим способом до горстки авантурників“.

— Операція марш. Ридза-Сьміглого. Маршал Ридз-Сьміґли нездужав від довшого часу на хронічне запалення міґдалків, тому перевели операцію. Операція вдалася.

— Ревізії й арештування. Як повідомляють „Станиславівські Вісті“, в Курипові біля Галича 7 постерунковців перевело у селян Василя і Теодора Гриневих, Василя Мацїборського і Петра Футерка ревізії, шукаючи за нелегальщиною. Хоча нічого нелегального не знайшли, арештували крім згаданих селян ще й В. Величка, Г. Федишина та М. Футерка. Передержавши їх одну добу на постерунку, чотирьох арештованих пустили на волю, а трьох відставили до Станиславова. Арештування були наслідком доносу деяких людців, яким була сіллю в оці діяльність арештованих у місцевих культурно-освітніх установах.

— Краєва хроніка. Підчас танців у громадському домі в Прибишівці біля Ряшева Едвард Рончи застрілив із пістолі Волод. Пончка, з яким мав особисті порахунки. — У Дильонґівці біля Ряшева згоріла хата та всі господарські будинки й живий та мертвий інвентар Войтіха Палана. Шкоди є на 5.000 зол. — У Гадинківцях пов. Копичинці до Марії Бабин прийшло нічю трьох напасників, один із них переодягнений за поліцая казав собі видати 70 долярів. Поліція арештувала кількох осіб, між ними злогадного поліцая Мельника. — У Полупанівці вбито нічю 56-літнього Мартина Висецького на тлі родинних непорозумінь. — У Сільці Беньківськім пов. Камінка Стр. згоріла стодола та стайня Маркуса Цверлінґа і стайня Ісаака Ліндвурма та сусідні будинки з хатою Анни Ленисин. Почала горіти й хата Ліпи Байбавма та її вгасили. — 16-літній Степан Омелянівський в Незвисові пов. Камінка Стр. згинув стріляючи на свята на місцевому цвинтарі з крісового дула. — 18-літній Михайло Голод із Черихова пов. Тернопіль пострілив із кріса шротом 17-літнього Івана Карашка, а сам утік у ліс.

— Корови в запрягу. Повітовий виділ у Дубні розпочав пропаґанду вживати в малих господарствах корови замісць коней. Перші проби повелися і багато господарств почало вживати корови як запрягову силу.

— Премієр на інспекції. Премієр ген. Славой-Складковський прийшов 5. ц. м. в 8. год. раном до виділу державних архівів при міністерстві освіти на інспекцію. Одначе крім возних не застав у бюрах нікого. Міністр обійшов усі кімнати та закамарки і не могучи дочекатись урядовців, відійшов. Пізніше телефонічно звелів директорові архівів вияснити причину, чому в нього так пізно зачинається бюрова праця, після чого витягне відповідні консеквенції.

— Кара за вічеву промову. Окружний суд у Познані потягнув до відповідальности б. людового посла Міколайчика за промову, виголошену на вічу. Після переведеної розправи Міколайчика увільнено, одначе апеляційний суд зніс цей присуд і засудив його на 4 місяці вязниці без припинення.

— Можна ще нині збогатитися! В Освенцімі помер 100-літній жебрак Соломон Рішке. В його лахманах знайшли векслі і квіти на великі суми. Показалося, що він позичав на процент і доробився значного маєтку, льокуючи гроші в цінних паперах.

— Злодії в поліційному характері. В селі Ясеві коросненського повіту прийшли два мужчини, з яких один був у поліційнім однострою, другий в цивільнім одязі, що показав якусь відзнаку нібито слідчої служби, й оба перевели домову ревізію. Після ревізії відійшли швидко, але господар ствердив, що йому пропало 250 зол. Поліція шукає тепер за злодіями.

— Велика пожежа була в селі Модло цехановського повіту, де згоріло 20 будинків і мешкальних домів. Жертвою вогню стало багато худоби і коней, а навіть згоріла живцем 50-літня Варвара Домбровська. Шкоди обчисляють на 100 тисяч зол.

— Наукова праця українського професора на сторінках міжнародного кооперативного журналу. Відомий квартальник Revue des Etudes Cooperatives, орґан союзу франц. коопер

ліниям, товчком до безнастанного патріотичного змагання!

Перед трьома роками несподівана недуга підірвала здоровля цієї небуденної жінки, що не признавала відпочинку й жила від літ самими нервами. Параліж відібрав їй владу в однім боці. Однак Анна Йонкер не переставала живо цікавитися всіми громадянськими справами і по змозі брати участи у важніших акціях та подіях. На жаль, недуга взяла вкінці верх і з початком травня м. р. смерть увільнила її від дальших тілесних і душевних терпінь.

Сьогодні дивна тишина панує в тій, здається, ще вчора такій шумній домівці п. п. Йонкерів. Не стало українки, громадянки й патріотки, що показала шлях праці всім нашим жінкам у Канаді, що часто, при вищій освіті і кращих матеріяльних умовинах життя, воліють тратити час на пустих розривках. Щойно на тлі тої байдужности й безідейности, в якій потопають поволи всі майже наші тутешні інтелектуальні кола, не виключаючи й духовенства, зарисовуються релефно великі заслуги пок. Анни Йонкер.

Серед цього невідрадного стану рухлива, ідейна та підприємчива постать Анни Йонкер сяє і сятиме ще довго як ясний і дорогоцінний приклад до наслідування. І треба надіятися, що саме тепер, коли особисті моменти стратили вже рацію істнування, цей світлий життєвий приклад Покійниці найде багато гідних наслідниць у рядах нашого талановитого й доброго, лише національно часто ще нерозбудженого жіноцтва в Канаді. Тоді здійсниться мрія Анни Йонкер, що українські жінки візьмуть у свої руки керму національної роботи в Канаді і причиняться до скорішого здійснення наших найвищих ідеалів.

тив в книжці за перший квартал ц. р. помістив працю професора Української Господарської Академії Бор. Мартоса п. з. La classification des Societes Cooperatives (Клясифікація кооперативних обєднань). Праця займає 22 сторінки друку і подає критику ріжних клясифікаційних схем, що зустрічаються в дотеперішній науково-кооперативній літературі, докладно проаналізовує ознаки, на основі яких має будуватися клясифікація кооперативних підприємств і наводить нову виважену автором клясифікацію, побудовану відповідно до соціяльно-економічної природи кооператив, їх завдань та організаційного звязку.

— **Стан засівів на світі.** В цілій майже Европі озимини потерпіли значно з причини надмірної вогкости. Виняток творять балканські держави та Італія, де вигляди на жнива назагал добрі. У Франції та Німеччині розвій озимин з причини лихої погоди спізнився. З причини довготреваних морозів без снігу декуди мусіли частину озимин заорати, а це викликало сильний попит на ярі збіжа. З урядових звітів про стан засівів у Совітах виходить, що весняні управи значно опізнилися і поступають дуже поволи. До кінця березня ц. р. управлено щойно 5.77 міліонів гектарів, так совітська Росія має на 3.87 міл. га поверхні менше обсіяної, ніж торік. Особливо зле представляється ситуація в озівській та чорноморській окрузі.

Відозви й комунікати.

ТАБОР „ОРЛІВ“
НАД ЛІМНИЦЕЮ НА СОКОЛІ БІЛЯ ГАЛИЧА.
Час: 6—31. липня 1937.

Приміщення під шатрами.

Характер табору інструкторський.

Головна ціль табору: теоретичний і практичний вишкіл організаторів, інструкторів і провідників Т-ва „Орли“ КАУМ.

Табор призначений передовсім для членів і симпатиків організації „Орли“. Участь у ньому може брати мужеська молодь у засаді з середньою освітою повище 18 років (можливі винятки).

Кошти удержання (таборна оплата) 30 зол.

Письменні зголошення до табору надсилати **до кінця травня** ц. р. на адресу: **Роман Данилевич, Львів, вул. Петра Скарги 5.** Враз зі зголошенням треба прислати: а) половину таборної оплати, себто 15 зол. (поштовим переказом на повищу адресу); б) докладне подання таких даних: 1) імя і прізвище, 2) адреса, 3) рік уродження, 4) ступінь освіти, 5) заняття, 6) спосіб удержання, 7) відношення до Т-ва „Орли“—КАУМ, 8) вмілости (спорти, піонірка, таборування, музичні і т. п.); здібности (співацькі, організаційні і т. п.), зацікавлення (теоретичні або практичні заняття), 8) відбуті табори, 9) приладдя і т. п., що їх може кандидат привезти до табору (передовсім шатра, човни, спортове приладдя, піонірське знаряддя, музичні інструменти, ноти до співу і т. п.); в) бажані відповідні поручення (Старшини кружка „Орлів“, місцевого душпастиря, якоїсь місцевої установи).

Повідомлення щодо прийняття до табору вишлемо зголошеним своєчасно поштою.

З огляду на обмежену кількість місць радимо кандидатам до табору спішитися зі зголошенням.

Звертаємо увагу, що з кінцем травня упливає речинець зголошення до табору.

Таборний референт Т-ва „Орли“.

КОМУНІКАТ УПРАВИ МАРІЙСЬКОГО ТОВАРИСТВА МОЛОДІ У ЛЬВОВІ.

В справі **Конгресу Марійських Дружин** середнешкільної мужеської молоді Управа Марійського Товариства Молоді подає до відома всіх Марійських Організацій отсе:

1) Кураторія Львівської Шк. Округи дала дозвіл на згаданий Конгрес.

2) До участи в Конгресі мають право не тільки учні державних чи приватних гімназій, але також учні інших аналогічних середних шкіл, як фахових, торговельних і т. п.

3) Речинець Конгресу — це дні 9. і 10. червня ц. р., себто празник Вознесення ГНІХ.

4) Учасникам у числі 11 осіб прислуговуватиме 66-процентова залізнича знижка. Менші делегації можуть користати зі звичайних знижок шкільних.

5) Програма Конгресу в загальному буде така: В навечеря Вознесення 9. VI. приїзд Марійських Дружин, вечором архиєрейський молебен, проповідь і св. Сповідь у катедральному храмі св. Юра. 10. VI. рано в 8. год. архиєрейська Служба Божа, спільне св. Причастя і віднова Марійського приречення у храмі Преображення ГНІХ. Відси процесія до св. Юра, де з бальконy палати Їх Е. Високопреосвященний Митрополит Андрей уділить молоді архиєрейського благословення. Вполудне Марійська Академія. Пополудні конгресова частина з відповідними промовами, рефератами й резолюціями.

6) Кожна Марійська Дружина повинна: а) в цілості взяти участь у першому Марійському Конгресі, а на випадок трудношів бодай вислати численну делегацію; б) вивчитися належно співати Марійський Гимн: „Станьмо згідно“ й кантату: „Радуйся Мати“, щоб могти взяти участь у збірних хорових виступах на академії. Згадані пісні всім пересилаються; в) зголосити кількість учасників.

УПРАВА МАРІЙСЬКОГО Т-ВА МОЛОДІ:

В. Онуфрик, секретар. **О. Ір. Назарко ЧСВВ,** предсідник МТМ.

З кіна.

Кіно „Европа“: „Одна на міліон“.

Це екрановий дебют славної змагунки Соні Геніє, що здобула перші нагороди у світовому мистецтві їзди на совгах. Коли Соня Геніє мала таких нагород — десять, рішила, що має досить слави і що пора заробляти гроші. Ця фільма представляє дотепно карієру такої скромної дівчини, що з малої норвеської закутини попадає у широкий світ бізнесу. Сценарій узятий майже дослівно з реального життя Соні Геніє, якої батько дбає за те, щоб вона не проміняла слави за легкий і великий заробіток. Добре, що історія цієї карієри прикрашена веселими епізодами; дорешті — найцінніші у фільмі сцени — це виступи самої змагунки.

Для глядача цікаво знати, як виглядають справжні куліси цієї карієри. З американської преси довідуємося, що Соня Геніє дістала за цю фільму 95.000 дол. Водночас її батько зорганізував для неї подорож по більших американських містах, де вона показувала себе на леді, з кровю і кістками і за це заробила знову яких 40.000 дол. За нову свою фільму дістане 100.000 дол., при цьому не перестає робити „турне“ по Америці, щоб кувати залізо чи пак лід, як довго він в Америці актуальний. Успіх „Одної на міліон“ був у Ню Йорку більший, ніж якоїнебудь фільми за останні роки. Між молодим жіноцтвом прийшла попросту мода на тип, який представляє Соня Геніє — природного, свіжого, навіть нетарного бублика.

Кіно „Марусенька“: „Простак“.

(ст.) Фільма, на яку американці глядять залюбки із захопленням: рінгові змагання, праве пястука та звеличування фізичної сили. На її зміст складаються позакулісове життя гучних робітників, для яких найбільшим та єдиним мистецтвом — перетоплювання сталі. Знимки уладжень сталівні та моменти розливання перетоплюваної сталі до окремих котлів можна оглядати з приємністю.

Сам сценарій пересічний, такий, який кілька літ тому звикли були складати для Воллеса Бірі та Джекі Купера. Цим разом ролю Воллеса грає Віктор Мек Леглен, а ролю Купера молоденький Біллі Баррад. Фільма має кілька незвичайно емоційних моментів і може подобатись

Дописи.

СТРИЙ.

Заг. Збори „Міщанської Бесіди“. Завдяки відповідно дібраному проводові „Міщанська Бесіда“ в Стрию стає найдіяльнішим т-вом міста. Кожної неділі і свята відбуваються численні сходини членів і гостей, де для них відбуваються відповідні реферати. Головно реферати дир. Цісика стягають багато міщан, молоді та інтелігенції. Дня 28. м. м. Заг. Збори вибрали одноголосно усіх членів дотеперішнього виділу. Слід підкреслити, що при Т-ві є хор, що під проводом п. Ковшевича співає постійно в церкві на Службі Божій і пригадує давні передвоєнні часи, що їх так мило згадують старші члени. Т-во має власний дім, де тепер приміщувалася Господинська Школа (від 1. II.—30. IV.), а пізніше знайде приміщення в чотирьох кімнатах обласний музей „Верховина“.

Заг. Збори „Українбанку“ відбулися дня 29. м. м. Зі звітів присутні довідалися, що ця установа сповняє під умілим проводом провідну ролю в теперішніх часах, а одночасно її розвиток щораз-то міцніє. Власна мурована хата, що її вибудували ще перед війною і п... ліпша будівельна площа в центрі міста дають певну гарантію всім тим, що свої ощадности містять в Українбанку.

Театр „Заграва“ находить у Стрию все дуже миле принаття і відгомін. Три вистави в Німецькому Домі в початком квітня п. р. стягнули доволі багато молоді, а дві в Українськім Народнім Домі (де є кіно) пройшли з небувалим матеріяльним і моральним успіхом. На виставі песи „Шевченко“ виголосив прегарно опрацьований реферат адв. д-р Калуський, а на академії про Стефаника письменник Лужницький. Шкода, що саме Н. Дім піднаймлено на кіно, бо до Німецького Дому трохи за далеко.

Передмістя Лани завдяки вмілому проводові чит „Просвіта“ пробуджується зі своєї оспалости. Молодь згуртована в читальні, щоденно сходиться на шахи, гутірки, радіо та проби на вистави і вже сподіваткся, що за якийсь час може і на Ланах будуть свідомі люди, які зуміють стати добрими провідниками. Дня 18. квітня п. р. уладжений концерт в честь Т. Шевченка в Німецькому Домі виявив, що постійна праця доводить до великих успіхів. Хори, деклямації і реферат, виконані власними силами членів читальні, ставлять цю імпрезу на високому рівні, а сольові партії ворожать молодим адептам музики і співу гарну будучність. Правда, немало праці треба було вложити в цю імпрезу, але тим миліше, що учасники виходили з концерту з повним вдоволенням.

Справа будови Народнього Дому на Ланах на жаль ще не рушила з місця. Здається, треба буде вибрати енергійну екзекутиву, зложену з пятьох осіб, представників усіх установ на Ланах під проводом рухливого інтелігента і тоді вже хіба справа рушить вперед. Назагал всі бажали би, щоб почати вже працю, але дотеперішній комітет з 21 осіб є за тяжкий до праці. Може би хтось з міста зацікавився справою і заохотив міщан взятися до цієї пекучої справи?

—o—

Спорт.

РЕСОВІЯ — УКРАЇНА 2:0 (2:0).

Заслужена перемога Ресовії, яка перевищала Україну майже в усіх лініях. Ресовія дружина скора, з добрим стартом і знаменитою підворітною орієнтацією.

Ворота для Ресовії здобули в 7 хв. Баран і в 38 Гаґендорф.

У другій половині переважала Україна, але неповоротний і повільний напад не вмів з найкращих позицій здобути ворота. При кінці развила теж гостра гра України.

Суддював п. Земан. Глядачів к. 4.000.

Докладніше звідомлення про ці змагання подамо у завтрішньому числі.

ІНШІ ВИСЛІДИ ОКРУЖНОЇ ЛІГИ.

Погонь І б — Р. К. С. 3:1 (2:1). Погонь скріплена кількома ліговими грачами була краща технічно і виграла заслужено.

Огніско — Лехія 4:2 (3:2). Обі дружини грали на дуже низькому рівні. Вина за програну спадає на д. слабого воротаря.

Гасмонея — Чорні 2:0 (1:0). Чорні стратили 2 пункти з Гасмонеєю і мабуть теж надії на мистецтво.

Якщо знаєте, що „Просвіта“ пригортає до себе інші наші установи, то допильнуйте, щоб ті установи зложили на „Дар Просвіті“.

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ

РІДНА ШКОЛА, ілюстрований часопис для всіх. Львів, 1. травня 1937. Р. VI. ч. 8-9. Зміст: Святочна відозва Головної Управи Рідної Школи. — Святкуймо без алькоголю! — Дар на „писанку“ Рідній Школі. — В. Кузьмович: Невикористані форми громадянської активности. — А. Домбровський: У Ворон. Спомин з учительської праці. — Лев Ясінчук: Рідна Школа й молодь. — Навчання гр.-кат. релігії в Теребовельщині. — Організація дитячих садків у 1937 р. — Посол Дмитро Великанович: За зміну „Лекс Грабскі“. — Д. Коренець: Крайня пора поправити занедбання. У справі творення українських ремісничих шкіл. — Бр.: Рідна Школа в Братиславі. — Тернопільський: Курс провідниць дитячих садків у Тернополі. — Поклик Головної Ради „Відродження“. — Рідношкільник: Прикрі наслідки міжтовариської анархії. — Рідна Школа в Харбіні. — Гігієна дому і школи. — З життя Рідної Школи. — Ріжні вісти. — Додаток: Д-р Яким Ярема: Українська духовність в її культурно-історичних виявах.

СЛУЖБОВИК. Львів, квітень-травень 1937. Р. XIV. Ч. 4-5.

ТРИЗУБ, тижневик. Париж 25. квітня 1937. Р. XIII. Ч. 16.

СОЦІЯЛ-ДЕМОКРАТ. Подєбради, квітень 1937. Ч.19.

ШЛЯХ МОЛАДЗІ. Вільня, красавік 1937. Год. IX. Нр. 4.

Найбільшим ворогом для здорового, родинного життя є шинки, що відчужують батьків від родини й рівночасно ослаблюють джерело прожитку. — Я. Дубє.

Театри.

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича.

КОПИЧИНЦІ:
7. V. Шалапут.
8. V. Вій.
9. V. Довбуш (Чорногора в огні).
З Копичинець іде театр до Грималова.

Український Мол. Театр „Заграва“ під кер. проф. В. Блавацького.

ДОБРОМИЛЬ:
7. V. Камо грядеші?“ Смерть Нерона.
8. V. Муравлі.
З Добромиля театр загостить до Перемишля.

Великий Театр:

Пятниця, 7. V. год. 7.30 веч. „Подвійна бухгальтерія“ з Адольфом Димшою.

Субота, 8. V. год. 7.30 веч. „Подвійна бухгальтерія“ з Адольфом Димшою.

Неділя, 9. V. год. 3.30 попол. ціни найнижчі „Професія пані Воррен“. Год. 7.30 веч. „Подвійна бухгальтерія“ з Адольфом Димшою.

КІНА.

АПОЛЬО: „Парада кохання“ з Джанетою Мекдональд і Морісом Шевальє.
АТЛЯНТИК: „30 каратів щастя“ із Димшою.
ВАНДА: „Китайські моря“, „Королівський двірник“.
ҐРАЖИНА: „Буде краще“ з Тоньком і Щешком.
ЕВРОПА: „Одна на міліон“ за Сонею Гені.
КАСІНО: „Палкі серця“.
КОПЕРНИК: „Зелений сигнал“ з Ерролем Флінном.
МАРУСЕНЬКА: „Простак“.
МЕТРО: „Сильветки“ та 3-актовий додаток.
МІРАЖ: „Золотоволосий збиточник“ із Шерлею Темпль і „Одна з тисячу“ (з Мартою Еґерт).
МУЗА: „Ромео та Джулиєта“.
ПАЛЯС: „Її високість танцює вальса“.
ПАН: „Антін Адверз“.
ПАКС: „Останній поганин“.
РАЙ: „Роз-Марі“.
СВІТ: „Володар підводного світа“ та кольорова фільма.
СТИЛЕВЕ: „Сем Додсворд“ і ревія.
ТОН: „Продавець тракторів Двю Брадн“.
УТІХА: „Під двома прапорами“ та ревія.
ХИМЕРА: „Москва-Шанґай“ з Полею Неґрі.

ФОТОПЛЯСТІКОН.
(пл. Марійська 5.)
Каїро

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Пятниця, 7. травня 1937.

БЕРЛІН (357) 9.30, 18.00 Для дітей, 14.15 Розр. музика, 19.20 Рум. нар. пісні, Аврора Враєску сопран, 20.40, 21.00 Брамсові твори, БІЛГОРОД (437) 18.20 Скрипка, 22.20 Орх. концерт, БУДАПЕШТ (550) 12.05 Янош Шварц і син грають на сьв. інструментах, 17.00 Хор, 18.30 Сальон. музика, ВІДЕНЬ (507) 12.00, 13.10 Орх. концерт, 19.25 Вес. муз. авд., спів, 20.15, 21.00 „Дь Гартенмавер“ ком. А. Ванн, 22.20, 23.00 Концерт бажань, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР (1571) 10.50 Для дітей, 14.00, 16.00 Музика, 15.15 Діти співають, 17.50, 18.00 Форт., спів, 20.10 Вес. нар. муз., КОШИЦІ (259) 18.00 Для Закарпаття, МІЛЯНО (369) 17.15 Форт., 19.00, 20.40 Розр. муз., 22.15 Камер. муз., дует. МІНХЕН (405) 9.00 Вес. мельодії, 16.50 Солісти, 20.10, 21.00 Музика, спів, ПРАГА (470) 15.00 Пісні, 17.00 Квартет, 20.00 Твори І. Штравса, 21.00 „Діти гір“ оп. Масля, РАДІО ПАРІ (1648) 12.15 Орх., концерт, 13.15, 19.00, 19.45 Спів, 14.30, 15.00 Театр Уяви, 16.00 Камер. музика, 17.30, 18.30 Форт., 17.45, 18.45 Скрипка, 18.00 Для жінок, 20.15, 21.00, 22.00 Пісеньки, 20.30 Камер. музика, РИМ (421) 17.15 Камер. концерт, 20.40 Розр. музика, 21.00, 22.00, 23.00 Вечір із Ля Скалі присв. Гомезові.

Субота, 8. травня 1937.

БЕРЛІН (357) 19.15 Форт. тріо ц-моль Бетовена, БІЛГОРОД (437) 19.50, 20.00 Орх. концерт, 21.00 Хор, 22.20 Легка музика, БУДАПЕШТ (550) 12.05 Скрипка, 17.00, 18.00 Фестиваль циг. музики, 21.40, 22.00 Орх. концерт, ВІДЕНЬ (507) 14.55, 15.00 Для молоді, 19.30, 20.00, 21.00 „Весна“ оп. Й. Штравса, 21.40 Форт. реcітль, 22.20 Танц. музика, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР (1571) 14.00, 16.00 Музика, 18.00 Нар. нім. танки, 19.00 Віденські мельодії, орх., сол., КОШИЦІ (259) 13.30 Для Закарпаття, 18.00 Спів, рецітль Бородин-Черкаської, КОПЕНГАҐЕН (255) 20.00 „Граф Люксембург“ оп. Легара, ЛЯЙПЦІҐ (382) 20.10, 21.00 „Ніч у Венеції“ оп. Й. Штравса, МІЛЯНО (369) 17.15 Камер. концерт, 19.10, 20.40 Розр. музика, 21.00, 22.00, 23.00, 24.00 Вечір опер „Іль девото темпато“ містерія А. Кяцайн, „Іль сіньор Брусківо“ ком. Россіні, МІНХЕН (405) 12.00 Орх. концерт, 14.15 Камер. музика, 20.10, 21.00 „Мікадо“ оп. Салівена, 22.30 Легка й танц. музика, ПРАГА (470) 15.00 Танц. музика, 16.45 Театр для дітей, 22.35 Сальон. музика, РАДІО ПАРІ (1648) 18.15 Спів, 20.30, 21.00, 22.00 Концерт рум. музики, РИҐА (515) 16.40, 17.15 Лотиські дитячі пісні, РИМ (421) 17.15 Танц. музика, 20.40 Розр. музика, 21.00 Комедія, ШТУТҐАРТ (523) 24.00 „Фіделіо“ оп. Бетовена.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Пятниця, 7. травня 1937.

6.30 Раніщна авдиція, 6.33 Руханка, 6.50 Музика з гр. пл., 7.00 Ранішній денник, 7.10 Програма на нині, 7.15 Для новобранців, 7.35 Трохи інформацій, 7.40 Легка музика з гр. пл., 8.00 Авдиція для шкіл, 11.30 Для старших дітей „Бізон“, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Військ. орх., 12.40 Полудневий денник, 12.50 Мій городець із зеленною, 14.30 Концерт бажань, 15.00 Господарські вістки, 15.15 Пісеньки із льв. фольклору, гр. пл., 15.30 Львівські біжучі вістки, 15.35 Львівська молодь перед мікрофоном, 15.55 Туристичний інформатор, 16.00 Програма на завтра, 16.05 Бах: „Музікалішес Опфер“ гр. пл., 16.10 Суспільна гутірка, 16.15 Гутірка з хорими, 16.30, 17.15 Орх. концерт, спів, кларнет, форт., 17.00 Господарські лекції, 17.50 Актуаль. гутірка, 18.00 Спортові ефекти, 18.10, 18.17 Спортовий порадник, 18.20 Туристика: У Свенску Сеґлярсколян, 18.30 Пісеньки у вик. Л. Шепанської з гр. пл., 18.40 Вплив обстановки на організацію домашнього життя, 18.45 Програма на завтра, 18.50 Огляд хліборобської преси, 19.00 Дві ревії, скеч, 19.20 З піснею по краю, 19.45 Оперовий фрагмент, 20.00 Концерт присв. творам Шимановського, орх., скр., гутірка; у перерві коло год. 21.00 Вечірній концерт, Актуальна гутірка, 23.30 „Дитина старого міста“ фрагм. із Крашевського, 22.50 Танц. музика з гр. пл.

Субота, 8. травня 1937.

6.30 Раніщня авд., 6.33 Руханка, 6.50 Музика з гр. пл., 7.00 Ранішній денник, 7.10 Програма на нині, 7.15 Для новобранців, 7.35 Трохи інформацій, 7.40 Легка музика з гр. пл., 8.00 Авд. для шкіл, 11.30 Для дітей: Співаймо пісеньки, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Орхестра, 12.40 Полудневий денник, 12.50 Великдень на селі та нар. обряди, 14.30 Весела авд. для дітей: „Травневі преццельки“, 15.00 Господарські вістки, 15.15 Оперетові арії з гр. пл., 15.30 Львівські біжучі вістки, 15.35 Популярна музика з гр. пл., 15.50 Моди, 16.00 Програма на завтра, 16.05 Мендельсон: Пісні без слів, гр. пл., 16.10 Культурне життя столиці, 16.15 „Пасторале“, орх. 17.50 Огляд видань, 18.00 Актуальна гутірка, 18.10 Спортові вістки, 18.20 Легка музика, гр. пл., 18.35 Львівський актуальний фейлетон, 18.45 Програма на завтра, 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 Табори праці, 19.30 Пісенька та ґітара, хор revelers'ів, гавайська ґітара, форт., 20.25 Літер. новини, 20.40 Вечірній денник, 20.50 Скрипка, фортепіян, 21.15 „Цигани — невідомий світ“, 21.25 Циг. орхестра (800 осіб) трансм. з Будапешту, 22.00 Весела Сирена у пеклі, 22.30 Танц. музика у вик. орх., 23.00 Танц. музика з гр. пл.

Радіокутик.

ЧИ ЗНАЄТЕ, ЩО...

В одній з місцевостей в Ірландії зорганізовано курси самоходової їзди при помочі радія. Інструктор не пильнує вже рухів свого учня, сидючи поруч з ним, але дає інструкції з „видавчого самоходу“. Цей самохід посувається на деякій віддалі за самоходом учня, в якому на місці інструктора є голосник. Така метода є, як кажуть, дуже корисна і для учня і для інструктора.

Знана фільмова артистка Роджерс є першим жіночим адміралом „гоноріказа“ американської фльоти. Цей почесний титул вона дістала за пропаганду фльоти у своїх численних піснях перед американським мікрофоном. Її виступи дуже причинилися до успіху вербування рекрутів до фльоти, внаслідок чого вона й дістала почесний титул адмірала.

Як кажуть, знайшлися люди, що обрахували кількість надавчих станцій на земній кулі. Показується, що їх є не менше, як 35.700. Більшість з них, бо аж 28.000, знаходиться на пароплавах і літаках. Станцій з власною програмою та з більшим засягом слухачів є... тільки 7.700.

До студії радіостанції в Лімі (Перу) якогось дня увірвалося кількох замаскованих людей. Виконавці, що були в студії, потрактували веселих гостей, як карнавалові маски (це був саме час карнавалу). Ситуація змінилася, коли прибуші загрозили револьверами і виступили перед мікрофоном з коротною промовою проти уряду, після чого втікли.

КОНЦЕРТ ТВОРІВ К. ШИМАНОВСЬКОГО.

7. травня в год. 20.00 відбудеться трансмісія з Варшавської Фільгармонії, присвячена творчості К. Шимановського. Цей концерт у виконанні орхестри Фільгармонії під дир. А. Солтиса принесе релігійний твір „Стабат Матер“, прекрасну III. Симфонію і II. скрипковий концерт, що його виконає Е. Уміньска.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Купно—продажа: Бельги бельг. 89·38, 88·95, Долари американські 5.28·00, 5.25·50, долари канад. 5.28·80—5.25·50, Фльорени гол. 290·52—288·80, Франки фр. 23·73—23·59, Франки швайцарські 121·10—120·50, Фунти англ. 26·14—25·98, Гульдени данц. 100·20—99·80. Корони ч. 16·90—16·20. Кор. дан. 116·64—115·80, Кор. норв. 131·28—130·30, Корони шв. 134·73—133·75, Ліри італ. 24·00 — 23·20, Марки фінл. 11·56—11·20, Марки нім. 123·00—121·00, Шил. австр. 98·00—97·00. Марки нім. срібні 128, 126.

Акції.

Банк Польський 101·00, 100·00, 101·00, Вугоаь 19·50, Лільпоп 13·25, Стараховичі 32·15, Томашів без купону за 1936 р.

Тенденція дещо слабша.

Папери.

3 поз. інвест. 1 ем. ненот., 2. ем. 64·75, серія 85·00, 5 конверс. 59·00, 5 залізн. 57·00, 57·85, 6 дол. 53·00, купон 10·47, 4 прем. дол. 39·75, 39·25, 7 стабіл. 366·00, купон 9·81, 4 проц. поз. консол. 54·50. 54·25, 53·50. 53·13, 53·50, три ост. сотки.

Збіжжя.

Львів, 6. V.

За 100 кг. льоко вагон Львів:

Пшениця одн. червона	29·00—29·25
Пшениця збір. червона	28·00—28·25
Пшениця одн. біла	28·75—29·00
Пшениця зб. біла	28·00—28·35
Жито шт. I.	23.75—24·00
Жито шт. II.	23·50—23·75
Мука пшенич. разова до 95%,	32·25—32·75

Інші курси незмінені.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

„Маслосоюз“ повідомляє, що від дня 6. травня ц. р. кооператива платить за льоко Львів:

1 кг. масла десерового бльок. без опакування	3.15 зол.
1 кг. масла десеров. бочкове та експ. включно з опакув.	3.20 „
молоко від 27. IV. ц. р. .	0.18—0·19 „
копа яєць	2·60 „

Тенденція знижкова на масло, на яйця і молоко сильна.

ПТИЦЯ.

Маслосоюз повідомляє, що в дні 6. V. ц. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої птиці, льоко подвіря птахомасарні „М. С.“ у Львові, (пл. Більчевського ч. 3) такі ціни:

Індички I. кл., добре умясені, повногруді товсті	1.50 зол.
Курки молоді I. кл. товсті без вапняку на ногах від 1.80 кг. вгору	1.20 „

Слабших сортів від вище поданих не приймає.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло“. В друкарні Вид. Спілки „Діло“, Львів, Ринок 10.